

LATVIJAS PSR ZINĀTŅU AKADEMIJA

**NORĀDĪJUMI  
PAR CITVALODU ĪPAŠVĀRDU  
PAREIZRAKSTĪBU  
UN PAREIZRUNU  
LATVIEŠU LITERĀRAJĀ  
VALODĀ**

**III**

LATVIJAS PSR ZINĀTŅU AKADEMIJAS IZDEVNIECĪBA

LATVIJAS PSR ZINĀTŅU AKADEMIJA  
VALODAS UN LITERĀTŪRAS INSTITŪTS

NORĀDĪJUMI  
PAR CITVALODU IPAŠVĀRDU  
PAREIZRAKSTĪBU UN PAREIZRUNU  
LATVIEŠU LITERĀRAJĀ VALODĀ

III  
VĀCU VALODAS IPAŠVĀRDI

*Sastādījis L. Ceplītis*

LATVIJAS PSR ZINĀTŅU AKADEMIJAS IZDEVNIECĪBA  
RĪGĀ 1960

## I. VISPĀRIGI NORĀDIJUMI

1. §. Šajā biļetenā sakopoti norādījumi, kā latviešu valodā rakstīt un izrunāt vācu īpašvārdus — ģeografiskos nosaukumus un personvārdus (vārdus un uzvārdus). Pēc šiem norādījumiem latviešu valodā atdarināmi (rakstāmi un izrunājami) vācu īpašvārdi, ko lieto teritorijās, kur vācu valoda ir valsts valoda, proti, Vācijas Demokratiskajā Republikā, Vācijas Federatīvajā Republikā, Austrijā un dažos Šveices kantonos.

2. §. Biļetens izstrādāts, pamatojoties 1) uz vācu literārās valodas izrunas normām (t. s. «Bühnensprache» jeb «Hochsprache»), 2) uz attiecīgo vācu valodas skaņu atbilstību latviešu valodas skaņām un 3) uz latviešu valodas tradīcijām vācu īpašvārdu atdarināšanā. Vācu īpašvārdu atdarināšanai izmantojama latviešu valodas rakstība un skaņu sistēma. To vācu valodas burtu un skaņu vietā, kuru nav latviešu valodā, lietojami latviešu valodas burti un skaņas, kas aptuveni atbilst vācu valodas skaņām. Piemēram, vācu *y*-skaņa (apzīmē ar burtu *ü*) latviešu valodā aizstājama ar *i*-skaņu: *München* — *Minhene*; *ø*-skaņa (burts *ö*) — ar *e*-skaņu: *Görlitz* — *Gerlica* utt.

Latviešu valodas fonētiskā sistēma ļauj samērā precīzi atdarināt vācu īpašvārdu skaņu sastāvu, skaņu kvantitāti un vārda akcentu.

Novirzīšanās no vācu literārās valodas izrunas normām īpašvārdos pieļaujama galvenokārt šādos gadījumos:

1) ja latviešu valodā ir izveidojusies tradīcija vācu valodas skaņu atdarināšanā, piemēram, ar *eu* rakstīto

vācu divskani [oø] latviešu valodā atdarina ar *ei*:  
*Neuburg* — *Neiburga*;

2) ja pēc rakstījuma vācu valodā nav iespējams izzināt īpašvārda izrunu (piemēram, patskaņu kvantitāti, sk. 13. §.);

3) ja vācu īpašvārdā ir līdzskaņu mija, kas vācu rakstībā nav apzīmēta, piemēram, *Feldmann* [feltman] — *Feldmanis*.

3. §. Vācu valodā ir daži uzvārdi, kuru cilme meklējama kādā citā valodā (sevišķi franču valodā). Svešos īpašvārdos vācu valodā paturēta oriģinālvalodas rakstība. Šie īpašvārdi latviešu valodā lielākoties atdarināmi tāpat kā attiecīgās oriģinālvalodas vārdi.

4. §. Fonētiskajai transkripcijai šajā biļetenā izmantoti latviešu alfabēta burti.

Tikai dažos gadījumos lietotas latviešu un starptautiskās fonētiskās transkripcijas zīmes:

[ ] punkts burta priekšā (augšā) apzīmē akcentētu zilbi

[~] latviešu stieptā intonācija

[˘] latviešu krītošā intonācija

[:] divi punkti apzīmē patskaņa garumu (pie starptautiskās fonētiskās transkripcijas zīmēm)

[ɛ] platais *e* kā vārdā *vecs*

[œ] labializēts īss *e*

[ø:] labializēts garš *ē*

[y] labializēts īss *i*

[y:] labializēts garš *ī*

[ae] vācu divskanis, kas atgādina latviešu *ai*

[ao] vācu divskanis, kas atgādina latviešu *au*

[oø] vācu divskanis, kas atgādina latviešu *oi*

[ç] *h* kā vārdā *tehnika* («ich-Laut»)

[x] *h* kā vārdā *kolhozs* («ach-Laut»)

[h] vācu dvesmas skaņa (kā vārdā *Hamburg*)

[ŋ] *n* kā vārdā *runga*

Tekstā visi skaņu apzīmējumi rakstīti kvadrātiekāvās. Gadījumos, kad jāparāda vienas skaņas izruna, kvadrātiekāvās rakstīts tikai šās skaņas apzīmējums, bet gadījumos, kad jāparāda vairāku skaņu izruna,

kvadrātiekvāš rakstīts viss vārds. Vārdos, kur *e*-skaņu var izrunāt gan šauri, gan plati, apzīmēts tikai platais *e* [e].

5. §. Lai latviešu valodā atdarināmie vācu īpašvārdi būtu pareizi, izmantojami šādi avoti: Vācijas Demokrātiskajā Republikā, Vācijas Federatīvajā Republikā, Austrijā vai Sveicē izdotās oficiālās kartes, atlanti, vietvārdu saraksti, kā arī plašāki leksikoni un konversācijas vārdnīcas vācu valodā un vācu pareizrakstības vārdnīcas.

6. §. Izmantojot krievu valodā transkribētos vācu īpašvārdus, var ieviesties kļūdas šo īpašvārdu latviešu valodas rakstībā un izrunā. Sk. 77. §.

## II. VĀCU VALODAS ĪPAŠVĀRDU ATDARINĀŠANAS NOTEIKUMI

### A. Vācu alfabēts

7. §. Vācu alfabēts ir šāds: Aa, Ää, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Öö, Pp, Qq, Rr, Ss, ß, Tt, Uu, Üü, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

Vācu ortogrāfija diezgan precīzi attēlo vārda skaņu sastāvu, daļēji arī skaņu kvantitāti.

Mūsdienās Vācijā, Austrijā un Sveicē lieto gandrīz vienīgi latīņu burtus (antikvu). Agrāk parastie gotu burti (fraktūra) tagad sastopami tikai retumis.

### B. Akcents un intonācijas

8. §. Vācu īpašvārdos akcents nav fiksēts kādā noteiktā zilbē. Latviešu valodā gandrīz visi vācu īpašvārdu atdarinājumi jārunā ar pirmās zilbes akcentu.

·*München* — ·*Minhene*  
·*Hamburg* — ·*Hamburga*  
·*Mozart* pv<sup>1</sup> — ·*Mocarts* [. . ö . .]  
*Ber·lin* — ·*Berline*  
*Adel·gunde* pv — ·*Ädelgunde*  
*West·falen* — ·*Vestfālene*

Bet: *O·ranienburg* — *O·rānienburga*

<sup>1</sup> Ar *pv* apzīmēti personvārdi. Vārdi bez minētā apzīmējuma ir ģeogrāfiskie nosaukumi.

9. §. Atdarināto vācu īpašvārdu garās zilbes izrunājamās ar stiepto vai krītošo, bet ne ar laužto intonāciju, piemēram, *Bèrlīne, Gēte, Mōcārts, Ērnsts*. Par to, ar kādu intonāciju izrunāt katru vārdu, pagaidām pētījumu nav.

## C. Skaņu atdarināšana rakstībā un izrunā

### 1. Patskaņi

#### a) Patskaņu kvantitāte

10. §. Vācu valodā šķir īsos un garos patskaņus. Isie patskaņi ir šādi: [a], [e], [œ], [i], [y], [o], [u], garie patskaņi — [ā], [ē], [ø:], [ī], [y:], [ō], [ū].

Vācu rakstībā patskaņu kvantitāti apzīmē tikai dažos gadījumos.

Latviešu valodā vācu patskaņu kvantitāte atdarināma ar attiecīgajiem garajiem vai īsajiem patskaņiem. Ja garie [ā], [ē] atrodas vārda beigās un to kvantitāte vācu rakstījumā nav apzīmēta, tie latviešu valodā atdarināmi ar īso [a] vai [e] (*Anna — Anna, Lenne — Lenne*). Turpretim, ja šo patskaņu garums vācu rakstījumā apzīmēts, tie latviešu valodā atdarināmi ar [ā] vai [ē] (*Mühlsee — Milzē*).

11. §. Garie patskaņi vācu rakstībā palaikam apzīmēti vairākos veidos.

1) Garu patskaņi apzīmē ar «mēmo» *h* aiz attiecīgā patskaņa (šis apzīmējums lietots, ja aiz garā patskaņa seko līdzskaņi *l, m, n, r* vai kāds no patskaņiem).

<i>Lahme</i>	—	<i>Lūme</i>
<i>Lahn</i>	—	<i>Lāna</i>
<i>Jahrsau</i>	—	<i>Jārzava</i>
<i>Mahlitz</i>	—	<i>Mālica</i>
<i>Hohendorf</i>	—	<i>Hoendorfa</i> [xō .]
<i>Rehestädt</i>	—	<i>Rēštete</i>
<i>Flöha</i>	—	<i>Flēa</i>

2) Garu patskaņi apzīmē arī ar patskaņa burta dubultojumu.

<i>Saale</i>	—	<i>Zāle</i>
<i>Beeskow</i>	—	<i>Bēskova</i>

3) Garo [i] dažreiz apzīmē ar «mēmo» e.

*Liegnitz* — *Lignica*  
*Kriemhild* pv — *Krimhilde*

Parasti patskanis runājams gari, ja tas atrodas uzsvērtas zilbes beigās.

*Bre-men* — *Brēmene*  
*Mo-ritz* pv — *Morics* [ . . ō . . ]  
*O-be-rau* — *Oberava* [ ō . . ]

Garš patskanis palaikam ir arī vienzilbes vārdos, kam locījumos vairākas zilbes.

*Graz* — *Grāca*  
*Zug* — *Cūga*

12. §. I s s patskanis palaikam apzīmēts ar kādu no līdzskaņu kopām *bb*, *ck*, *dd*, *ff*, *ll*, *mm*, *nn*, *pp*, *rr*, *ss*, *tt*, *tz*, *pf* vai arī ar *x*.

*Lübben* — *Libene*  
*Lückendorf* — *Likendorfa*  
*Halle* — *Halle*  
*Demmin* — *Demmine*  
*Dessau* — *Desava*  
*Wittenberg* — *Vitenberga* [ . . ę . . ]  
*Max* pv — *Makss*

Bez tam dažreiz īsi izrunājami arī tādi patskaņi, aiz kuriem raksta vairākus dažādus līdzskaņus, kas pieder vienai un tai pašai morfēmai.

*Sternberg* (no *Stern* — *Sternberga* [šternberga]  
«zvaigzne» un  
*Berg* «kalns»)  
*Bergfeld* (no *Berg* «kalns» — *Bergfelde* [ . . ę . . ]  
un *Feld* «lauks»)

Šim likumam ir diezgan daudz izņēmumu, piemēram:

*Harz* — *Hārcs*  
*Vogtland* — *Fogtlande* [ . . ō . . ]  
*Mecklenburg* — *Mēklenburga*  
*Pferdsdorf* — *Pfērdsdorfa*

13. §. Patskaņa kvantitāte nav droši nosakāma, ja aiz patskaņa burta rakstīti *sch, ch, tsch*. Tad patskanis var būt gan īss (kā vārdā *Sache* «lieta»), gan arī garš (kā vārdā *Sprache* «vaioda»).

Tais gadījumos, kad patskaņa kvantitāte vācu īpašvārdā nav droši nosakāma, latviešu valodā rakstāms un runājams īss patskanis.

#### b) Atsevišķu patskaņu atdarināšana

14. §. Vācu *a* — [a] vai [ā] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *a* vai *ā* (sk. 10.—13. §).

*Bachra* — *Bahra*  
*Bach* pv — *Bahs*  
*Baden* — *Bādene*  
*Fladung* pv — *Flādungs*

15. §. Vācu *aa* [ā] atdarināms latviešu valodā ar *ā*.

*Aare* — *Āre*  
*Saale* — *Zāle*  
*Raabe* pv — *Rābe*

16. §. Vācu *ah* [ā] atdarināms latviešu valodā ar *ā*.

*Kahla* — *Kāla*  
*Mahler* pv — *Mālers*  
*Dahn* pv — *Dāns*

17. §. Vācu *ä, ae* — [e] vai [ē] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *e* vai *ē* (sk. 10.—13. §).

*Altranstädt* — *Altranštete*  
*Schäffer* pv — *Šefers*  
*Lāwitz* — *Lēvica*  
*Thälmann* pv — *Tēlmanis*  
*Laeven* — *Lēvene*  
*Baedeker* pv — *Bēdekērs*  
*Thaer* pv — *Tērs*

Ar [e] skaņu palaikam atdarināms vācu *ä, ae* [e] tās pašas zilbes *r* priekšā, ja tas ir uzsvērts, īss un atrodas vārda vai salikteņa sastāvdaļas saknē:

*Kärnten* — *Kerntene* [..er..]

18. §. Vācu **äh** [ē] atdarināms latviešu valodā ar *ē*.

*Krähe* — *Krēe*  
*Kähler* pv — *Kēlers*

19. §. Vācu **e** — [e] vai [ē] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *e* — [e] vai [ē] — vai *ē* (sk. 10.—13. §).

*Dessau* — *Desava*  
*Hettstedt* — *Hetštete*  
*Engels* pv — *Engelss*  
*Jena* — *Jēna*  
*Bremer* pv — *Brēmers*

Ar [ē] skaņu palaikam atdarināms vācu [e] tās pašas zilbes *r* priekšā, ja tas ir uzsvērts, īss un atrodas vārda vai salikteņa sastāvdaļas saknē.

*Berg* pv — *Bergs* [ . . ęr . . ]  
*Bern* — *Berne* [ . . ęr . . ]  
*Bernau* — *Bernava* [ . . ęr . . ]  
*Herzberg* — *Hercberga* [xęrcbęrga]

20. §. Vācu **ee** [ē] atdarināms latviešu valodā ar *ē*.

*Leezen* — *Lēcene*  
*Seelow* — *Zēlova*  
*Beethoven* pv — *Bēthovens* [ . . õ . . ]  
*Waldersee* pv — *Valderzē*

21. §. Vācu **eh** [ē] atdarināms latviešu valodā ar *ē*.

*Mehna* — *Mēna*  
*Behrens* pv — *Bērenss*

22. §. Vācu **i** — [i] vai [ī] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *i* vai *ī* (sk. 10.—13. §).

*Dissen* — *Disene*  
*Ribnitz* — *Ribnica*  
*Litt* pv — *Lits*  
*Biberach* — *Biberaha*  
*Strigel* pv — *Štrigels*

23. §. Vācu **ie** [i] atdarināms latviešu valodā ar *i*.

*Wien* — *Vīne*  
*Diera* — *Dīra*  
*Riehl* pv — *Rīls*

Ja salikta īpašvārda pirmajā daļā ir personas vārds, kura pēdējā zilbē ir *ie*, izrunājami divi patskaņi — *i* un *e*.

*Marienborn* — *Marienborna* (5 zilbes)  
*Amalienburg* — *Amālienburga* [a·mālienburga]  
(6 zilbes)

24. §. Vācu **ih** [i] atdarināms latviešu valodā ar *i*.

*Ihlenburg* — *Ilenburga*  
*Knihke* pv — *Knīke*

25. §. Vācu **o** — [o] vai [ō] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *o* — [o] vai [ō] (sk. 10.—13. §).

*Rostock* — *Rostoka*  
*Potsdam* — *Potsdama*  
*Loch* pv — *Lohs*  
*Mosel* — *Mozele* [..ō..]  
*Großgerau* — *Grosģērava* [..ō..]  
*Davos* — *Davosa* [..ō..]  
*Schopenhauer* pv — *Šopenhauers* [..ō..]

26. §. Vācu **oo** [ō] atdarināms latviešu valodā ar *o* [ō].

*Moorbrinka* — *Morbrinka* [..ō..]  
*Roon* pv — *Rons* [..ō..]

27. §. Vācu **oh** [ō] atdarināms latviešu valodā ar *o* [ō].

*Pohl* pv — *Pols* [..ō..]  
*Mohr* pv — *Mors* [..ō..]

28. §. Vācu **ö, oe** — [œ] vai [ø:] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *e* vai *ē* (sk. 10.—13. §).

*Schmölln* — *Smelne*  
*Klötze* — *Klece*

*Röbel* — *Rēbele*  
*Löbau* — *Lēbava*  
*Goethe* pv — *Gēte*

Ar [ɛ] skaņu palaikam atdarināms vācu *ō*, *oe* [œ] tās pašas zilbes *r* priekšā, ja tas ir uzsvērts, īss un atrodas vārda vai salikteņa sastāvdaļas saknē.

*Görlitz* — *Gerlica* [ . . ɛr . . ]  
*Moers* — *Mersa* [ . . ɛr . . ]

29. §. Vācu *öh* [ø:] atdarināms latviešu valodā ar *ē*.

*Röhrensee* — *Rērenzē*  
*Pöhla* — *Pēla*

30. §. Vācu *u* — [u] vai [ū] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *u* vai *ū* (sk. 10.—13. §).

*Ruppin* — *Rupine*  
*Burg* — *Burga*  
*Gluck* pv — *Gluks*  
*Guben* — *Gūbene*  
*Blume* pv — *Blūme*

31. §. Vācu *uh* [ū] atdarināms latviešu valodā ar *ū*.

*Ruhr* — *Rūra*  
*Huhn* pv — *Hūns*

32. §. Vācu *ü*, *ue* — [y] vai [y:] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *i* vai *ī* (sk. 10.—13 §).

*Lübben* — *Libene*  
*Mülbe* — *Milbe*  
*Müller* pv — *Millers*  
*Rügen* — *Rīgene*  
*Grünberg* — *Grīnberga* [ . . ɛr . . ]  
*Ueckermünde* — *Ikerminde*  
*Mueller* pv — *Millers*

33. §. Vācu *üh* [y:] atdarināms latviešu valodā ar *ī*.

*Wühlhof* — *Vilhofa* [ . . ō . . ]  
*Kühne* pv — *Kīne*

34. §. Vācu **y** — [i] vai [ī] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *i* vai *ī* (sk. 10.—13. §).

*Pyrmont* — *Pirmonte*  
*Sylt* — *Zilte*  
*Mylau* — *Milava*  
*Naunyn* pv — *Naunins*

Sk. arī 36., 39. §.

## 2. Dīvskaņi

35. §. Vācu valodā ir trīs dīvskaņi: [ae], [oø], [ao]. To atdarināšanā latviešu valodā ir tradīcijas, kuru dēļ rodas atkāpes no izrunas vācu literārajā valodā.

36. §. Vācu **ai**, **ay** [ae] atdarināms latviešu valodā divējādi.

1) Vārda sākumā un vidū *au* atdarināms ar *au*.

*Kaitz* — *Kaica*  
*Hainichen* — *Hainihene*  
*Kainz* pv — *Kaincs*

2) Vārda beigās *ai*, *ay* atdarināms ar *aj*.

*Ay* — *Aja*  
*Nay* pv — *Najs*

37. §. Vācu **au** [ao] latviešu valodā atdarināms divējādi.

1) Vārda sākumā un vidū *au* atdarināms ar *au*.

*Austerlitz* — *Austerlica*  
*Laube* pv — *Laube*

2) Vārda beigās *au* atdarināms ar *av*.

*Prenzlau* — *Prenclava*  
*Bernau* — *Bernava* [ . ē r . . ]  
*Luckau* — *Lukava*  
*Dessau* — *Desava*

38. §. Vācu **äu** [oø] atdarināms latviešu valodā pēc tradīcijas ar *ei* — [ɛi] vai arī [ei].

*Säuritz* — *Zeirica* [ . . ɛi . . ]  
*Käutner* pv — *Keitners* [ . . ɛi . . ]

39. §. Vācu **ei, ey** [ae] atdarināms latviešu valodā divējādi.

1) Vārda sākumā un vidū *ei, ey* atdarināms ar *ei* — [ɛi] vai arī [ei].

*Zeitz* — *Ceica* [ . . ɛi . . ]  
*Meißen* — *Meisene* [ . . ɛi . . ]  
*Leipzig* — *Leipciga* [ . . ɛi . . ]  
*Meiningen* — *Meiningene* [ . . ɛi . . ]  
*Zweig* pv — *Cveigs* [ . . ɛi . . ]  
*Leibniz* pv — *Leibnics* [ . . ɛi . . ]  
*Steyr* — *Šteire* [ . . ɛi . . ]  
*Meyr* pv — *Meirs* [ . . ɛi . . ]

2) Vārda beigās *ei, ey* atdarināms ar *ej*.

*Alzey* — *Alceja*  
*Ley* pv — *Lejs*

40. §. Vācu **eu** [oø] atdarināms latviešu valodā pēc tradīcijas ar *ei* — [ɛi] vai arī [ei] (sal. 36. §.).

*Deuben* pv — *Deibens* [ . . ɛi . . ]  
*Neuburg* — *Neiburga* [ . . ɛi . . ]

41. §. Vācu **oi, oy** [oø] atdarināms latviešu valodā divējādi.

1) Vārda sākumā un vidū *oi, oy* atdarināms ar *oi*:

*Oidtweiler* — *Oitveilere* [ . . ɛi . . ]

2) Vārda beigās *oi, oy* atdarināms ar *oj*:

*Nestroy* pv — *Nestrojs*

### 3. Līdzskaņi

42. §. Vācu valodā ir šādi līdzskaņi: [b], [c], [č], [d], [f], [g], [h], [x], [ç], [j], [k], [l], [m], [n], [ŋ], [p], [pf], [r], [s], [š], [t], [v], [z]. Vācu ortografijā vienam un tam

pašam līdzskanī var būt vairāki apzīmējumi (piemēram, *k*-skaņu apzīmē ar *k*, *kk*, *ck* un *s* priekšā arī ar *ch*). Daži burti apzīmē vairākas skaņas (piemēram, *s* apzīmē gan *s*, gan *z*-skaņu).

#### a) Līdzskaņu dubultojuums

43. §. Katra līdzskaņa burtu vācu rakstībā var dubultot, piemēram, *Waffenrode*, *Halle*, *Bonn* utt. Šāds dubultojuums lielākoties norāda uz iepriekšējā patskaņa īsumu (sk. 12. §).

Latviešu valodā dubultojuums paturams dažos gadījumos vienīgi līdzskaņiem *ll*, *mm*, *nn*.

1) *ll*, *mm*, *nn* paturami, ja vācu valodā tie rakstīti starp patskaņiem.

<i>Halle</i>	—	<i>Halle</i>
<i>Schiller</i> pv	—	<i>Šillers</i>
<i>Demmin</i>	—	<i>Demmine</i>
<i>Sonneberg</i>	—	<i>Zonneberga</i> [. . ēr .]
<i>Johannes</i> pv	—	<i>Johanness</i> [jo˙xannes]

Turpretim, ja aiz *ll*, *mm*, *nn* vācu valodā rakstīts līdzskanis, latviešu valodā rakstāms *l*, *m*, *n*.

<i>Innsbruck</i>	—	<i>Insbruka</i>
<i>Ballstädt</i>	—	<i>Balštete</i>
<i>Dennheritz</i>	—	<i>Denhērica</i>

2) *ll*, *mm*, *nn* paturami arī tais gadījumos, kad vācu vārdā tie atrodas vārda beigās un latviešu valodā vienskaitļa nominatīvā vārdam pievieno galotni *-a* vai *-e*.

<i>Bonn</i>	—	<i>Bonna</i>
<i>Ill</i>	—	<i>Ille</i>

Turpretim, ja latviešu valodā vārdam pievieno galotni *-s* vai *-is*, tās priekšā rakstāms *l*, *m*, *n*.

<i>Johann</i> pv	—	<i>Johans</i>
<i>Tell</i> pv	—	<i>Tels</i>
<i>Mann</i> pv	—	<i>Mans</i>
<i>Kellermann</i> pv	—	<i>Kellermanis</i>

Sieviešu uzvārdos nav rakstāms dubultojušs, ja latviešu valodā tā nav attiecīgajā vīriešu uzvārdā:

*Schumann* pv — *Sūmanis, Sūmane*

Piezīme. Nav atstājami divi vienādi līdzskaņi salikteņa sastāvdaļu sadūrā.

*Ernstthal* — *Ernstāle* [..ēr..]

*Markkleeberg* — *Marklēberga* [..ēr..]

Vācu *chh* vietā latviešu valodā var rakstīt *hh* vai *h*.

*Pechhütte* — *Pehhite, Pehite*

*Münchhausen* pv — *Minhhauzens,*  
*Minhauzens*

b) Atsevišķu līdzskaņu atdarināšana

44. §. Vācu **b, bb** [b] latviešu valodā atdarināms ar *b*.

*Brandenburg* — *Brandenburga*

*Busch* pv — *Bušs*

*Lübben* — *Libene*

45. §. Vācu **c** — [c] vai [k] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *c* vai *k*.

1) Vācu *c* ar latviešu *c* atdarināms, ja vācu īpašvārdā *c* rakstīts patskaņu *i, e, y* priekšā.

*Celle* — *Celle*

*Cessin* — *Cesīne*

*Cyprian* pv — *Cipriāns*

2) Vācu *c* ar latviešu *k* atdarināms, ja vācu īpašvārdā *c* rakstīts patskaņu *a, o, u* vai līdzskaņu priekšā, kā arī vārda beigās.

*Camburg* — *Kamburga*

*Coburg* — *Koburga* [..ō..]

*Corinth* pv — *Korints* [..ō..]

*Crosta* — *Krosta*

*Marc* pv — *Marks*

Sal. arī 46. §.

46. §. Vācu **ch** — [x], [ç], [k] vai [š] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar **h** — [x], [ç] — **k** vai š.

1) [x] runājams, ja **ch** vācu valodā rakstīts pēc **a**, **o**, **u**, **au**.

*Kachlin* — *Kahline*  
*Lochau* — *Lohava*  
*Huchenrod* — *Huhenrode* [. . ō . .]  
*Bruch* pv — *Bruhs*  
*Glauchau* — *Glauhava*

2) [ç] runājams divos gadījumos.

a) [ç] runājams, ja vācu valodā **ch** rakstīts pēc **e**, **i**, **ō**, **ū**, **ai**, **eu** vai arī pēc līdzskaņiem.

*Brechtewende* — *Brehtevende*  
*Brecht* pv — *Brehts*  
*Fichtenberg* — *Fihtenberga* [. . ę . .]  
*Köchelstorf* — *Kehelštorfa*  
*Mücheln* — *Mihelne*  
*Malchin* — *Malhine*

b) [ç] runājams izskaņā **-chen**.

*München* — *Minhene*  
*Dörfchen* — *Derfhene* [. . ę . .]  
*Brühlchen* pv — *Brilhens*

3) Vācu **ch** [k] ar **k** atdarināms dažos īpašvārdos.

*Cham* — *Kāma*  
*Chemnitz* — *Kemnica*  
*Chiasso* pv — *Kiaso* [ki·asō]  
*Chiemsee* — *Kimezers*  
*Chlodwig* pv — *Klodvigs* [. . ō . .]  
*Christian* pv — *Kristians*  
*Christine* pv — *Kristine*  
*Chur* — *Kūra*

4) Vācu **ch** ar š atdarināms īpašvārdos, kas aizgūti no franču valodas.

*Chamisso* pv — *Šamiso* [ša·misō]  
*Charlotte* pv — *Šarlote*

Sal. arī 47., 65. §.

47. §. Vācu **chs** [ks] atdarināms latviešu valodā ar *ks*.

*Ochsensaale* — *Oksenzāle*  
*Sachs* pv — *Zakss*  
*Fuchs* pv — *Fukss*

48. §. Vācu **ck** [k] atdarināms latviešu valodā ar *k*.

*Lucka* — *Luka*  
*Glienecke* — *Gļineke*  
*Lübeck* — *Lībeka*  
*Rückert* pv — *Rikerts* [. . ę . .]  
*Klopstock* pv — *Klopštoks*

49. §. Vācu **d, dd** [d] atdarināms latviešu valodā ar *d*.

*Dresden* — *Drēzdene*  
*Goddin* — *Godīne*  
*Hiddensee* — *Hidenzē*

50. §. Vācu **dt** [t] atdarināms latviešu valodā ar *t*.

*Neustadt* — *Neištate* [. . ęi . .]  
*Arndt* pv — *Arnts*  
*Eichrodt* pv — *Eihrots* [ęiçrōts]

51. §. Vācu **f, ff** [f] atdarināms latviešu valodā ar *f*.

*Frankfurt* — *Frankfurte*  
*Waffenrode* — *Vaŕenrode* [. . ō . .]  
*Bernstorff* pv — *Bernštorfjs* [. . ę . .]  
*Korff* pv — *Korfs*

52. §. Vācu **g, gh, gg** — [g] vai [ç] — atdarināms latviešu valodā ar *g*.

*Günzburg* — *Gincburga*  
*Schlesvig* — *Šlēsviga*  
*Zug* — *Cūga*  
*Rosegger* pv — *Rozegers* [. . ō . .]  
*Göggingen* — *Gegingene*  
*Müggelsee* — *Migelezers*

53. §. Vācu **h** [h] atdarināms latviešu valodā ar *h* [x].

*Hamburg* — *Hamburga*  
*Heiligenstadt* — *Heiligenštate* [. . ęi . .]

«Mēmais» *h* (sk. 11. §. 1) latviešu valodā netiek atdarināts.

*Kehl* — *Kēle*  
*Lohengrin* pv — *Loengrins* [ . . ō . . ]

Sk. arī 11., 52., 60., 63., 70. §.

54. §. Vācu *j* [j] atdarināms latviešu valodā ar *j*.

*Jena* — *Jēna*  
*Jüterbog* — *Jīterboga* [ . . ō . . ]

55. §. Vācu *k*, *kk* [k] atdarināms latviešu valodā ar *k*.

*Kiel* — *Kīle*  
*Köln* — *Kelne*  
*Kamenz* — *Kāmenca*  
*Birkholz* — *Birkholca*

56. §. Vācu *l*, *ll* [l] atdarināms latviešu valodā ar *l* vai *ll* (sk. 43. §.).

*Lübz* — *Libca*  
*Stralsund* — *Štrālzunde*  
*Klötze* — *Klece*  
*Halle* — *Halle*  
*Dillstädt* — *Dilštete*  
*Keller* pv — *Kellers*  
*Bell* pv — *Bels*

57. §. Vācu *m*, *mm* [m] atdarināms latviešu valodā ar *m* vai *mm* (sk. 43. §.).

*Magdeburg* — *Magdeburga*  
*Templin* — *Templine*  
*Hamma* — *Hamma*  
*Kammhof* pv — *Kamhofs* [ . . ō . . ]

58. §. Vācu *n*, *nn* [n] atdarināms latviešu valodā ar *n* vai *nn* (sk. 43. §.).

*Nebra* — *Nebra*  
*Neustrelitz* — *Neištrelīca* [ . . ņī . . ]  
*Hagenow* — *Hāgenova*  
*Dannewitz* — *Dannevica*  
*Rottmann* pv — *Rotmanis*

Piezīme. Vācu *ng* [ŋ] atdarināms latviešu valodā ar *ng* [ŋg].

*Singwitz* — *Zingvica*  
*Meiningen* — *Meiningene* [.. ɣi . .]

Vācu *nk* [ŋk] atdarināms latviešu valodā ar *nk* [ŋk].

*Ankermühle* — *Ankermīle*  
*Finke* pv — *Finke*

59. §. Vācu *p, pp* [p] atdarināms latviešu valodā ar *p*.

*Pirna* — *Pirna*  
*Gippe* — *Gipe*  
*Krupp* pv — *Krups*

60. §. Vācu *ph* [f] atdarināms latviešu valodā ar *f*.

*Phöben* — *Fēbene*  
*Philippi* pv — *Filipī*  
*Nymphenburg* — *Nimfēburga*

61. §. Vācu *pf* — [f] vai [pf] — atdarināms latviešu valodā ar *pf*.

*Pfalz* — *Pfalca*  
*Pforzheim* — *Pforcheima* [.. ɣi . .]  
*Rumpf* pv — *Rumpfs*

62. §. Vācu *qu* [kv] atdarināms latviešu valodā ar *kv*.

*Querfurt* — *Kvērfurte*  
*Quedlinburg* — *Kvēdlinburga*

63. §. Vācu *r, rr, rh* [r] atdarināms latviešu valodā ar *r*.

*Riesa* — *Rīza*  
*Weimar* — *Veimāra* [.. ɣi . .]  
*Sparrenbusch* — *Šparenbuša*  
*Kerr* pv — *Kers*  
*Rhein* — *Reina* [.. ɣi . .]  
*Rhoden* — *Rodene* [.. ɔ . .]  
*Rhāsa* — *Rēza*  
*Rhin* — *Rīne*

64. §. Vācu **s** — [s] vai [z] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar s vai z.

1) Vācu **s** ar **s** atdarināms divos gadījumos.

a) Vācu **s** ar **s** atdarināms parasti līdzskaņu priekšā (par līdzskaņu kopām *sch*, *sp*, *st* sk. 65., 66., 68. §.).

*Skadow* — *Skādova*

*Königswinter* — *Kēnigsvintere*

Bet: *Dresden* — *Drēzdene*

b) Vācu **s** ar **s** atdarināms vārda beigās.

*Wels* — *Velsa*

*Worbis* — *Vorbisa*

2) Vācu **s** ar **z** atdarināms patskaņa vai divskaņa priekšā.

*Salzburg* — *Zalcburga*

*Sebnitz* — *Zēbnica*

*Singer* pv — *Zingers*

*Seidewitz* — *Zeidevica* [ . . ēi . . ]

*Mosel* — *Mozele* [ . . ō . . ]

Bet: *Suppe* pv — *Supē* [su'pē]

65. §. Vācu **sch** [š] atdarināms ar š.

*Schwerin* — *Šverīne*

*Schweickert* pv — *Šveikerts* [švēikerts]

*Büschdorf* — *Bišdorfa*

*Tischbein* pv — *Tišbeins* [ . . ēi . . ]

66. §. Vācu **sp** [šp] atdarināms latviešu valodā ar šp.

*Spremberg* — *Šprembega* [ . . ēr . . ]

*Spree* — *Šprē*

*Spröd* — *Šprēde*

*Spitteler* pv — *Špitelers*

67. §. Vācu **ss** [s] atdarināms latviešu valodā ar s.

*Kassenbohm* — *Kasemboma* [ . . ō . . ]

*Essen* — *Esene*

*Lessing* pv — *Lesings*

68. §. Vācu **st** — [št] vai [st] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar št vai st.

1) Vācu *st* ar *št* atdarināms vārda, kā arī salikteņa sastāvdaļu sākumā.

*Stetin* — *Šetine*  
*Straßburg* — *Štrāsburga*  
*Neustrelitz* — *Neištrelīca* [ . . ēi . . ]

Saliktajos vācu īpašvārdos otrajā daļā bieži mēdz būt *-stadt*, *-stādt*, *-stedt*, *-stein*: *Neustadt* — *Neištate* [ . . ēi . . ], *Neustādt* — *Neištete* [ . . ēi . . ], *Boddenstedt* — *Bodenštete*, *Liechtenstein* — *Lihtenšteina* [ . . ēi . . ].

2) Vācu *st* ar *st* atdarināms vārda, kā arī salikteņa sastāvdaļu vidū vai beigās.

*Münster* — *Minstere*  
*Osterburg* — *Osterburga* [ō . . ]  
*Osthoj* — *Osthofa* [ . . xōfa ]

69. §. Vācu **B** [s] atdarināms latviešu valodā ar *s*.

*PōBneck* — *Pesneka*  
*Meißen* — *Meisene* [ . . ēi . . ]  
*RoBlau* — *Roslava*  
*Meßter* pv — *Mesters*

70. §. Vācu **t**, **tt**, **th** [t] atdarināms latviešu valodā ar *t*.

*Teltow* — *Teltova*  
*Zittau* — *Citava*  
*Otte* pv — *Ote*  
*Thalheim* — *Tālheima* [ . . ēi . . ]  
*Thun* — *Tūna*  
*Hutha* — *Huta*  
*Mothes* pv — *Motess*

71. §. Vācu **tsch**, **tzsch** [č] atdarināms latviešu valodā ar *č*.

*Tschirma* — *Čirma*  
*Bartsch* pv — *Barčs*  
*Delitzsch* — *Dēliča*  
*Nietzsche* pv — *Niče*

72. §. Vācu **tz** [c] atdarināms latviešu valodā ar *c*.

*Bützow* — *Bicova*  
*Lortzing* pv — *Lorcings*  
*Göthnitz* — *Getnica*

73. §. Vācu *v* — [f] vai [v] — atdarināms latviešu valodā atbilstoši vācu izrunai ar *f* vai *v*.

1) Vācu *v* ar *f* parasti atdarināms vārda vai saliktoņa sastāvdaļas sākumā.

*Villingene* — *Fillingene*  
*Vogelsdorf* — *Fogelsdorfa* [fō . .]  
*Voß pv* — *Foss*  
*Bremervörde* — *Brēmerferde* [ . . fērde]

Retāk vācu *v* [f] atrodams vārda vidū:

*Havel* — *Hāfele*

Dažos aizgūtos vārdos, kur vācu izrunā ir *v*, arī latviešu valodā lietojams *v*.

*Viktorshof* — *Viktorshofa* [ . . xō . .]  
*Virchow pv* — *Virhovs*

2) Vācu *v* ar *v* parasti atdarināms vārda vidū:

*Revensburg* — *Rēvensburga*

74. §. Vācu *w* [v] atdarināms latviešu valodā ar *v*.

*Wurzen pv* — *Vurcens*  
*Krewelin* — *Krēvelīne*  
*Teterow* — *Tēterova*

75. §. Vācu *x* [ks] atdarināms latviešu valodā ar *ks*.

*Xanten* — *Ksantene*  
*Hexenberg* — *Heksenberga* [ . . ęr . .]  
*Dixfōrda* — *Diksferda* [ . . ęr . .]  
*Marx pv* — *Markss*

76. §. Vācu *z*, *zz* [c] atdarināms latviešu valodā ar *c*.

*Zell* — *Celle*  
*Zerbst* — *Cerbeste* [ . . ęr . .]  
*Zeiß pv* — *Ceiss* [ . . ęi . .]  
*Mainz* — *Mainca*  
*Diez pv* — *Dics*

4. Tabula vācu valodas skaņu atdarināšanai latviešu valodā

Vācu		Latviešu		Paragrafs, kurā aplū- kota atdari- nāšana
rakstība	izruna	rakstība	izruna	
<i>a</i>	[a] [ā]	<i>a</i> <i>ā</i>		14 14
<i>aa</i>	[ā]	<i>ā</i>		15
<i>ae</i>	[e] [ē]	<i>e</i> <i>ē</i>		17 17
<i>ah</i>	[ā]	<i>ā</i>		16
<i>ai</i>	[ae]	<i>ai</i> <i>aj</i>		36,1 36,2
<i>au</i>	[ao]	<i>au</i> <i>av</i>		37,1 37,2
<i>ay</i>	[ae]	<i>ai</i> <i>aj</i>		36,1 36,2
<i>ā</i>	[e] [ē]	<i>e</i> <i>ē</i>		17 17
<i>āh</i>	[ē]	<i>ē</i>		18
<i>āu</i>	[oø]	<i>ei</i> <i>ej</i>	[ɛi], [ei]	38 38
<i>b</i>	[b]	<i>b</i>		44
<i>bb</i>	[b]	<i>b</i>		44
<i>c</i>	[c] [k]	<i>c</i> <i>k</i>		45,1 45,2
<i>ch</i>	[x] [ç] [k] [š]	<i>h</i> <i>h</i> <i>k</i> <i>š</i>	[x] [ç]	46,1 46,2 46,3 46,4
<i>chs</i>	[ks]	<i>ks</i>		47
<i>ck</i>	[k]	<i>k</i>		48
<i>d</i>	[d]	<i>d</i>		49
<i>dd</i>	[d]	<i>d</i>		49
<i>dt</i>	[t]	<i>t</i>		50
<i>e</i>	[e], [ɛ] [ē]	<i>e</i> <i>ē</i>	[e], [ɛ]	19 19
<i>ee</i>	[ē]	<i>ē</i>		20
<i>eh</i>	[ē]	<i>ē</i>		21

Vācu		Latviešu		Paragrafs, kurā aplū- kota atdari- nāšana
rakstība	izruna	rakstība	izruna	
<i>ei</i>	[ae]	<i>ei</i>	[ɛi] vai [ei]	39,1
		<i>ej</i>		39,2
<i>eu</i>	[oø]	<i>ei</i>	[ɛi] vai [ei]	40
<i>ey</i>	[ae]	<i>ei</i>	[ɛi] vai [ei]	39,1
		<i>ej</i>		39,2
<i>f</i>	[f]	<i>f</i>		51
<i>ff</i>	[f]	<i>f</i>		51
<i>g</i>	[g]	<i>g</i>		52
	[ç]	<i>g</i>		52
<i>gh</i>	[g]	<i>g</i>		52
<i>gg</i>	[g]	<i>g</i>		52
<i>h</i>	[h]	<i>h</i>	[x]	53
<i>i</i>	[i]	<i>i</i>		22
	[i]	<i>i</i>		22
<i>ie</i>	[i]	<i>i</i>		23
	[ie]	<i>ie</i>	[ie] (2 ska- ņas)	23
<i>ih</i>	[i]	<i>i</i>		24
<i>j</i>	[j]	<i>j</i>		54
<i>k</i>	[k]	<i>k</i>		55
<i>kk</i>	[k]	<i>k</i>		55
<i>l</i>	[l]	<i>l</i>		56
<i>ll</i>	[l]	<i>l</i>		56
		<i>ll</i>	[ll]	56
<i>m</i>	[m]	<i>m</i>		57
<i>mm</i>	[m]	<i>m</i>		57
		<i>mm</i>	[mm]	57
<i>n</i>	[n]	<i>n</i>		58
<i>nn</i>	[n]	<i>n</i>		58
		<i>nn</i>	[nn]	58
<i>ng</i>	[ŋ]	<i>ng</i>	[ŋg]	58
<i>nk</i>	[ŋk]	<i>nk</i>	[ŋk]	58
<i>o</i>	[o]	<i>o</i>		25
	[ō]	<i>o</i>	[ō]	25
<i>oh</i>	[ō]	<i>o</i>	[ō]	27

Vācu		Latviešu		Paragrafs, kurā aplū- kota atdari- nāšana
rakstība	izruna	rakstība	izruna	
<i>oe</i>	[œ]	<i>e</i>		28
	[ø:]	<i>ē</i>		25
<i>oi</i>	[oø]	<i>oi</i>		41
<i>oo</i>	[ō]	<i>o</i>	[ō]	26
<i>oy</i>	[oø]	<i>oi</i>		41
<i>ō</i>	[œ]	<i>e</i>		28
	[ø:]	<i>ē</i>		28
<i>ōh</i>	[ø:]	<i>ē</i>		29
<i>p</i>	[p]	<i>p</i>		59
<i>pp</i>	[p]	<i>p</i>		59
<i>ph</i>	[f]	<i>f</i>		60
<i>pf</i>	[pf]	<i>pf</i>	[pf]	61
	[f]	<i>pf</i>	[pf]	61
<i>qu</i>	[kv]	<i>kv</i>		62
<i>r</i>	[r]	<i>r</i>		63
<i>rr</i>	[r]	<i>r</i>		63
<i>rh</i>	[r]	<i>r</i>		63
<i>s</i>	[s]	<i>s</i>		64,1
	[z]	<i>z</i>		64,2
<i>sch</i>	[š]	<i>š</i>		65
<i>sp</i>	[šp]	<i>šp</i>		66
<i>ss</i>	[s]	<i>s</i>		67
<i>st</i>	[št]	<i>št</i>		68,1
	[st]	<i>st</i>		68,2
<i>B</i>	[s]	<i>s</i>		69
<i>t</i>	[t]	<i>t</i>		70
<i>th</i>	[t]	<i>t</i>		70
<i>tt</i>	[t]	<i>t</i>		70
<i>tsch</i>	[č]	<i>č</i>		71
<i>tzsch</i>	[č]	<i>č</i>		71
<i>tz</i>	[c]	<i>c</i>		72
<i>u</i>	[u]	<i>u</i>		30
	[ū]	<i>ū</i>		30
<i>ue</i>	[y]	<i>i</i>		32
	[y:]	<i>ī</i>		32
<i>uh</i>	[ū]	<i>ū</i>		31

Vācu		Latviešu		Paragrafs, kurā aplū- kota atdari- nāšana
rakstība	izruna	rakstība	izruna	
<i>ü</i>	[y]	<i>i</i>		32
	[y:]	<i>ī</i>		32
<i>üh</i>	[y:]	<i>ī</i>		33
<i>v</i>	[f]	<i>f</i>		73,1
	[v]	<i>v</i>		73,2
<i>w</i>	[v]	<i>v</i>		74
<i>x</i>	[ks]	<i>ks</i>		75
<i>y</i>	[i]	<i>i</i>		34
	[i]	<i>ī</i>		34
<i>z</i>	[c]	<i>c</i>		76
<i>zz</i>	[c]	<i>c</i>		76

#### 5. Atšķirības vācu īpašvārdu atdarināšanā starp latviešu un krievu valodu

77. §. Krievu valodas transkribējumi samērā labi atspoguļo īpašvārda skaņu sastāvu vācu valodā. Tāpēc latviešu valodā iespējams izveidot diezgan pareizus vācu īpašvārdu atdarinājumus pēc krievu valodas rakstījuma.

Tomēr dažos gadījumos latviešu rakstījumā var ieviesties arī kļūdas, it īpaši tad, kad krievu transkripcijā ar vienu burtu apzīmētas vairākas vācu valodas skaņas, kuras latviešu valodā atdarina atšķirīgi.

1) Krievu transkripcijā zūd vācu garo patskaņu apzīmējumi. Tapēc latviešu rakstībā un izrunā iespējamas kļūdas patskaņu kvantitātes ziņā.

*Aalen* — *Ален* — *Ālene*  
*Moosburg* — *Мосбург* — *Mosburga* [. . . . .]  
*Ahrensböck* — *Аренсбёк* — *Ārensbeķa*  
*Nied* — *Ниѳ* — *Nide*

2) Vācu *ü* un *ju* vārda vidū krievu valodā atdarina ar vienu un to pašu burtu — *ю*.

*Müller* рv — *Мюллер* — *Millers*  
*Jugel* — *Югель* — *Jūģeļe*

Tā kā skaņu kopa *ju* vācu vārda vidū gadās ļoti reti, tad ar krievu *ю* vārda vidū gandrīz vienmēr atdarināts vācu *ü*, kas latviešu valodā atdarināms ar *i* vai *ī*.

3) Krievu *u* vārda sākumā var apzīmēt vācu *ü*, *i*, *ji*.

*Uberau* — *Ибераву* — *Iberava*

*Inn* — *Инн* — *Inne*

*Jiedlitz* — *Идлицу* — *Jidlica*

Latviešu rakstība šai gadījumā jānoskaidro pēc vācu oriģināla.

4) Krievu *z* stājas vācu *g* un *h* vietā.

*Gessen* — *Гессен* — *Gesene*

*Hessen* — *Гессен* — *Hesene*

*Garz* — *Гарц* — *Garca*

*Harz* — *Гарц* — *Hārcs*

Lai novērstu pārpratumus, jānoskaidro rakstība vai izruna vācu valodā.

5) Krievu *ь* apzīmē vācu *j* (aiz līdzskaņa patskaņa priekšā), kā arī *л* mīkstinājumu vārda beigās vai līdzskaņa priekšā. Latviešu valodā pirmajā gadījumā rakstāms *j*, otrā — *l*.

*Balje* — *Балье* — *Balje*

*Römhild* — *Ремхильд* — *Remhilde*

6) Krievu *ъ* parasti apzīmē *j* aiz līdzskaņa salikteņa sastāvdaļas beigās.

*Butjadingen* — *Бутъядинген* — *Butjādingene*

## D. Ipašvārdu gramatizācija

### 1. Ipašvārdu dzimte

78. §. Apdzīvoto vietu (pilsētu, pilsētu daļu, ciemu u. c.) vācu nosaukumiem latviešu valodā ir sieviešu dzimte.

Pilsētas *Eisenach* — *Eizenaha* [eī . .]

*Wien* — *Vīne*

*Leipzig* — *Leipciga* [. . eī . .]

Pilsētas	<i>Schönefeld</i>	—	<i>Šēnefelde</i>
daļas	<i>Düppel</i>	—	<i>Dipele</i>
Ciemi	<i>Fuhlendorf</i>	—	<i>Fūlendorfa</i>
	<i>Absthagen</i>	—	<i>Absthāgene</i>

79. §. Āra vārdi (kalnu, upju, ezeru u. c. nosaukumi) parasti lietojami tādā dzimtē, kāda dzimte ir attiecīgajam latviešu valodas nomenklatūras vārdam.

Upes	<i>Rhein</i>	—	<i>Reina</i> [ . . ēi . . ]
	<i>Main</i>	—	<i>Maina</i>
Kalni	<i>Alpen</i>	—	<i>Alpi</i>
	<i>Zugspitze</i>	—	<i>Cūgšpice</i> (dat. <i>Cūgšpicem</i> )
Ezeri	<i>Müritz</i>	—	<i>Mīrics</i> vai <i>Mirica ezers</i>
Salas	<i>Rügen</i>	—	<i>Rīgene</i>

80. §. Personvārdu dzimte atkarīga no attiecīgās personas dzimuma.

<i>Müller</i>	—	<i>Millers, Millere</i>
<i>Fischart</i>	—	<i>Fišarts, Fišarte</i>
<i>Fulda</i>	—	<i>Fulda</i> (dat. <i>Fuldam</i> ), <i>Fulda</i> (dat. <i>Fuldai</i> )
<i>Finke</i>	—	<i>Finke</i> (dat. <i>Finkem</i> ), <i>Finke</i> (dat. <i>Finkei</i> )

## 2. Īpašvārdu deklinācija

81. §. Latviešu valodā atdarinātie vācu īpašvārdi lokāmi pēc I, II, IV vai V deklinācijas parauga.

82. §. Pēc I deklinācijas parauga lokāmi tie atdarinātie īpašvārdi, kam latviešu valodā vienskaitļa nominatīvā ir galotne -s. Vācu valodā šie īpašvārdi beidzas ar līdzskani vai divskani *ai, ei, oi*.

<i>Keisch</i> pv	—	<i>Keišs</i> [ . . ēi . . ]
<i>Frings</i> pv	—	<i>Fringss</i>
<i>Feuchtwanger</i> pv	—	<i>Feihtvangers</i> [ . . ēi . . ]
<i>Novalis</i> pv	—	<i>Novālis</i>
<i>Venedey</i> pv	—	<i>Venedejs</i>
<i>Nestroy</i> pv	—	<i>Nestrojs</i>

83. §. Pēc II deklinācijas parauga lokāmi nedaudz latviešu valodā atdarināto personvārdu.

1) Pie II deklinācijas pieder uzvārdi, kas vācu valodā beidzas ar *-mann*.

*Schumann* — *Sūmanis*  
*Kellermann* — *Kellermanis*  
*Sudermann* — *Zūdermanis*

Piezīme. Uzvārds *Mann* lokāms pēc I deklinācijas: *Mans*.

2) Pēc vārda *viesis* parauga (ģen. *viesa* bez līdzskaņa mīkstinājuma) lokāmi slavu cilmes uzvārdi, kas vācu valodā beidzas ar *-sky*.

*Skladanovsky* — *Skladanovskis*  
*Tuchovsky* — *Tuhovskis*

3) Bez tam pie II deklinācijas pieder vēl šādi uzvārdi un vārdi:

*Diesel* — *Dīzelis*  
*Händel* — *Hendelis*  
*Hegel* — *Hēgelis*  
*Franz* — *Francis* (bet uzvārds *Francs*)  
*Fritz* — *Fricis* (bet uzvārds *Frics*)  
*Karl, Carl* — *Kārlis* (bet uzvārds *Karls*)  
*Peter* — *Pēteris* (bet uzvārds *Pēters*)

84. §. Pēc IV deklinācijas parauga lokāmi īpašvārdi, kas vācu valodā beidzas ar *-a*, ar divskani vai ar līdzskani.

1) Pie IV deklinācijas pieder vīriešu un sieviešu dzimtes īpašvārdi, kas vācu valodā beidzas ar *-a*, un sieviešu dzimtes īpašvārdi, kas vācu valodā beidzas ar *-ai*, *-ei*, *-oi*.

*Gotha* — *Gota* [..ō..]  
*Mittweida* — *Mitveida* [..ēi..]  
*Alzey* — *Alceja*

2) Pie IV deklinācijas pieder sieviešu dzimtes īpašvārdi, kas vācu valodā beidzas ar šādām salikteņa

sastāvdaļām vai burtiem: *-berg, -ch, -ck, -f(f), -ein, -heim, -ig, -im, -ing, -k, -s, -ß, -sch, -(t)z.*

<b>-berg</b>	<i>Mühlberg</i> pv	— <i>Milberga</i> [.. ę̄r . .]
	<i>Klettenberg</i> pv	— <i>Kletenberga</i> [.. ę̄r . .]
<b>-ch</b>	<i>Oestreich</i>	— <i>Ēstreiha</i> [.. ę̄i . .]
	<i>Mitcherlich</i>	— <i>Mičerliha</i>
	<i>Much</i> pv	— <i>Muha</i>
	<i>Kaulbach</i> pv	— <i>Kaulbaha</i>
<b>-ck</b>	<i>Osnabrück</i>	— <i>Osnabrika</i>
	<i>Overbeck</i>	— <i>Overbeka</i> [ō . .]
	<i>Mundstock</i> pv	— <i>Mundštoka</i>
<b>-f(f)</b>	<i>Mühdorf</i>	— <i>Mildorfa</i>
	<i>Königsdorf</i>	— <i>Kēnigsdorfa</i>
	<i>Klaushof</i>	— <i>Klaushofa</i> [.. ō . .]
	<i>Adolf</i> pv	— <i>Ādolfa</i>
	<i>Rumpf</i> pv	— <i>Rumpfa</i>
	<i>Orff</i> pv	— <i>Orfa</i>
	<i>Müllenhoff</i> pv	— <i>Millenhofa</i>
<b>-ein</b>	<i>Bästlein</i>	— <i>Bestleina</i> [.. ę̄i . .]
	<i>Felsenstein</i>	— <i>Felzenšteina</i> [.. ę̄i . .]
<b>-heim</b>	<i>Mannheim</i>	— <i>Manheima</i> [.. ę̄i . .]
	<i>Oppenheim</i> pv	— <i>Openheima</i> [.. ę̄i . .]
<b>-ig</b>	<i>Borsig</i>	— <i>Borziga</i>
	<i>Flehsig</i> pv	— <i>Fleksiga</i>
<b>-im</b>	<i>Parchim</i>	— <i>Parhima</i>
<b>-ing</b>	<i>Altötting</i>	— <i>Altetinga</i>
	<i>Klasing</i> pv	— <i>Klāzinga</i>
<b>-k</b>	<i>Königsmark</i>	— <i>Kēnigsmarka</i>
	<i>Orlik</i> pv	— <i>Orlika</i>
<b>-s, -ß</b>	<i>Worbis</i>	— <i>Vorbisa</i>
	<i>Köbis</i>	— <i>Kēbisa</i>
	<i>Kraus</i> pv	— <i>Krausa</i>
	<i>Knies</i> pv	— <i>Knīsa</i>
	<i>Mūsāus</i> pv	— <i>Mīzeisa</i> [.. ę̄i . .]
	<i>Elsaß</i>	— <i>Elzasa</i>
	<i>Stoß</i> pv	— <i>Štosa</i> [.. ō . .]

<b>-sch</b>	<i>Karsch</i> pv	— <i>Karša</i>
<b>-(t)z</b>	<i>Kasnewitz</i>	— <i>Kasnevica</i>
	<i>Kollwitz</i>	— <i>Kolvica</i>
	<i>Motz</i> pv	— <i>Moca</i>
	<i>Leibniz</i> pv	— <i>Leibnica</i> [.. ɛi ..]
	<i>Pfalz</i>	— <i>Pfalca</i>
	<i>Lübz</i>	— <i>Libca</i>
	<i>Kurz</i>	— <i>Kurca</i>

3) Pie IV deklinācijas pieder īpašvārdi, kuru vācu rakstībā pēdējais patskanis ir *a*, *o*, *u* vai divskanis *ai*, *au* (izņemot 85. §. 2. punktā minētos vārdus).

<i>Vismar</i>	— <i>Vismāra</i>
<i>Marl</i>	— <i>Marla</i>
<i>Neuenahr</i>	— <i>Neienāra</i> [.. ɛi ..]
<i>Lahr</i>	— <i>Lāra</i>
<i>Thorn</i>	— <i>Torna</i>
<i>Marienborn</i>	— <i>Marienborna</i> (5 zilbes)
<i>Roon</i>	— <i>Rona</i> [.. õ ..]
<i>Lützw</i>	— <i>Licova</i>
<i>Ulm</i>	— <i>Ulma</i>
<i>Folkenhayn</i>	— <i>Folkenhaina</i>
<i>Kaub</i>	<i>Kauba</i>
<i>Lugau</i>	— <i>Lūgava</i>

85. §. Pēc V deklinācijas parauga lokāmi īpašvārdi, kas vācu valodā beidzas ar *-e* vai līdzskani.

1) Pie V deklinācijas pieder vīriešu un sieviešu dzimtes īpašvārdi, kas vācu valodā beidzas ar *-e*.

<i>Brake</i> pv	— <i>Brake</i>
<i>Stolze</i> pv	— <i>Stolce</i>

2) Pie V deklinācijas pieder sieviešu dzimtes īpašvārdi, kas vācu valodā beidzas ar *-d*, *-dt*, *-furt*, *-hard*, *-hart*, *-land*, *-man(n)*, *-ruh*, *-t(h)*, *-tal*, *-wald*.

<b>-d</b>	<i>Dortmund</i>	— <i>Dortmunde</i>
	<i>Stralsund</i>	— <i>Strālzunde</i>
	<i>Conrad</i> pv	— <i>Konrāde</i>
	<i>Meinhold</i>	— <i>Meinholde</i> [.. ɛi ..]

<b>-dt</b>	<i>Arnstadt</i>	—	<i>Arnštate</i>
	<i>Altranstädt</i>	—	<i>Altranštete</i>
	<i>Bodenstedt</i>	—	<i>Bodenštete</i> [ . . ō . . ]
	<i>Eichrodt</i> pv	—	<i>Eihrote</i> [eīçrōte]
	<i>Arndt</i> pv	—	<i>Arnte</i>
	<i>Mundt</i> pv	—	<i>Munte</i>
<b>-furt</b>	<i>Frankfurt</i>	—	<i>Frankfurte</i>
	<i>Erfurt</i>	—	<i>Erfurte</i> [ . . ę . . ]
<b>-hard,</b>	<i>Erhard</i> pv	—	<i>Erharde</i> [ . ę . . ]
<b>-hart</b>	<i>Erkhart</i> pv	—	<i>Erkharte</i>
<b>-land</b>	<i>Sauerland</i>	—	<i>Zauerlande</i>
<b>-man(n)</b>	<i>Fühmann</i> pv	—	<i>Fimane</i>
	<i>Brinckman</i> pv	—	<i>Brinkmane</i>
<b>-ruh</b>	<i>Karlsruh</i>	—	<i>Karlsruē</i>
	<i>Friedrichsrüh</i>	—	<i>Fridrihlsruē</i>
<b>-t(h)</b>	<i>Breithaupt</i> pv	—	<i>Breithaute</i> [ . . ęi . . ]
	<i>Brant</i> pv	—	<i>Brante</i>
	<i>Abendroth</i> pv	—	<i>Ābendrote</i> [ . . ō . . ]
Bet:	<i>Bayreuth</i>	—	<i>Baireita</i> [ . . ęi . . ]
<b>-tal</b>	<i>Wuppertal</i>	—	<i>Vupertāle</i>
<b>-wald</b>	<i>Auerswald</i>	—	<i>Auersvalde</i>

3) Pie V deklinācijas pieder īpašvārdi, kuru pēdējais patskaņa burts ir *ā, e, i, ie, ō, ū, āu, ei, eu* (izņemot 84. §. 2. punktā minētos vārdus).

<i>Schwelm</i>	—	<i>Švelme</i>
<i>Kehl</i>	—	<i>Kēle</i>
<i>Fröbel</i>	—	<i>Frēbele</i>
<i>Dresden</i>	—	<i>Drēzdene</i>
<i>Münster</i>	—	<i>Minstere</i>
<i>Schweickert</i> pv	—	<i>Šveikerte</i> [šveīķerte]
<i>Dorpfeld</i>	—	<i>Dorpfelde</i>
<i>Brehm</i> pv	—	<i>Brēme</i>
<i>Berlin</i>	—	<i>Berline</i>
<i>Wien</i>	—	<i>Vine</i>
<i>Kiel</i>	—	<i>Kile</i>
<i>Köln</i>	—	<i>Kelne</i>
<i>Keun</i> pv	—	<i>Keine</i> [ . . ęi . . ]

**P i e z ī m e.** Lai izvairītos no asociācijām ar latviešu valodas sugas vārdiem, sieviešu uzvārdiem var galotnes *-e* vietā lietot galotni *-a* vai otrādi.

*Kant* pv — *Kants, Kanta*  
*Renn* pv — *Rens, Rena*  
*Mann* pv — *Mans, Mane*

86. §. Daži atdarinātie īpašvārdi latviešu valodā ir nelokāmi.

1) Nelokāmi latviešu valodā ir vācu īpašvārdi, kas beidzas ar *-ee*, *-o* (parasti izrunā [ō]), *-uh* (personvārdos).

*Ausee* pv — *Auzē*  
*Lemgo* pv — *Lemgo* [ . . ō ]  
*Otto* pv — *Oto* [ . . ō ]  
*Kollo* pv — *Kollo* [ . . ō ]  
*Unruh* pv — *Unrū*  
*Halensee* — *Hālenzē*

2) Latviešu valodā nav lokāmi sieviešu vārdi, kas doti vīrietim.

*Erich Maria Remarque* — *Ērihs Maria Remarks*  
*Carl Maria Weber* — *Kārlis Maria Vēbers*

### 3. Īpašvārdi, kas vācu valodā ir salikteņi vai vārdkopas

87. §. Vācu saliktajiem īpašvārdiem, kas vācu valodā rakstīti ar defisi, tā parasti paturama arī atdarinājumā. Lokāmas abas salikteņa sastāvdaļas.

*Schleswig-Holstein* — *Šlēzviga-Holšteina* [ . . ģi . . ]  
*Zella-Mehlis* — *Cella-Mēlisa*  
*Rheinland-Pfalz* — *Reinlande-Pfalca* [ . . ģi . . ]  
*Sachsen-Weimar-Eisenach* — *Saksija-Veimāra-Eizenaha* [veimāra ģizenaxa]  
*Neheim-Hüsten* — *Nēheima-Histene* [ . . ģi . . ]  
*Schmidt-Rottluf* pv — *Šmits-Rotlufs*

Pilsētu daļu nosaukumi, kam pirmajā daļā minēta pilsēta, bet otrajā šīs pilsētas daļa (piemēram,

*Berlin-Treptow*), atdarināmi šādi: salikteņa pirmā daļa vai nu atmetama vai arī minama ģenitīvā vai lokatīvā.

*Berlin-Treptow* — *Treptova, Berlīnes Treptova, Treptova Berlīnē*

*Berlin-Britz* — *Brica, Berlīnes Brica, Brica Berlīnē*

Bez defises latviešu valodā rakstāmi vācu īpašvārdi, kuru pirmajā daļā ir īpašības vārds.

*Neu-Ulm* — *Neiulma* [ . . ēi . . ]

*Groß-Gerau* — *Grogērava* [ . . ō . . ]

88. §. Vācu valodā īpašvārds var sastāvēt arī no vairākiem atsevišķiem vārdiem. Pirmajā daļā tad parasti ir adjektīvs, otrajā — vietvārds vai arī nomenklatūras vārds. Šādu īpašvārdu atdarināšanā izšķirami vairāki gadījumi.

1) Pirmajā daļā var būt no vietvārda atvasināts īpašības vārds, bet otrajā — vietvārds. Tad latviešu valodā īpašības vārda vietā lietojams attiecīgā vietvārda ģenitīvs:

*Fränkische Alpen* — *Franku Alpi*

2) Pirmajā daļā var būt no vietvārda atvasināts īpašības vārds, bet otrajā — nomenklatūras vārds. Tad latviešu valodā īpašības vārda vietā lietojams attiecīgais ģenitīvs, bet nomenklatūras vārds tulkojams.

*Teutoburger Wald* — *Teitoburgas mežs* [ . . ēi . . ]

*Laacher See* — *Lāhas ezers*

*Züricher See* — *Cīrihes ezers*

3) Īpašvārda sastāvā var būt prievārds *an* kopā ar artikulu datīvā (*an dem* vai *am, an der*). Tad *an* latviešu valodā tulkojams ar prievārdu *pie*.

*Frankfurt am Main* — *Frankfurte pie Mainas*

*Frankfurt an der Oder* — *Frankfurte pie Oderes* [ō . . ]

*Dillingen an der Saar* — *Dillingene pie Zāras*

*Dillingen an der Donau* — *Dillingene pie*

*Donavas* [ . . ō . . ]

Tāpat atdarināmi arī šo vietvārdu saīsinājumi vācu valodā.

*Frankfurt a. Main* — *Frankfurte pie Mainas*  
*Frankfurt a. d. Oder* — *Frankfurte pie Oderes*  
*Frankfurt (Main)* — *Frankfurte pie Mainas*  
*Frankfurt (Oder)* — *Frankfurte pie Oderes*

4) Visos pārējos gadījumos atsevišķi rakstītie vācu īpašvārdi latviešu valodā rakstāmi kopā.

*Totes Gebirge* — *Totesgebirge* [. õ . .]  
*Goldene Aue* — *Goldeneau*  
*Hoher Meißner* — *Hoermeisnere* [xõermeisnere]  
*Groß Kiesow* — *Groskizova* [grõs . .]  
*Drei Kronen* — *Dreikronene* [. . ģi . . õ .]

89. §. Vācu saliktajos īpašvārdos otrajā daļā dažreiz var būt nomenklatūras vārds. Šādu salikto atdarināšanā šķirami vairāki gadījumi.

1) Apdzīvoto vietu nosaukumos nomenklatūras vārds atstājams netulkots.

*Arnstadt* — *Arnštate* (*Stadt* «pilsēta»)  
*Flemendorf* — *Flemendorfa* (*Dorf* «ciems»)

2) Nomenklatūras vārds nav tulkojams, ja vietvārda apzīmētais objekts neatbilst šā vārda jēdzienam.

*Spremberg* (pilsēta) — *Špreberga* [. . ģr . .]  
(*Berg* «kalns»)  
*Lobenstein* (pilsēta) — *Lobenšteina* [. . õ . . , . . ģi . .]  
(*Stein* «akmens»)  
*Gransee* (pilsēta) — *Granzē* (*See* «ezers»)

Izņēmums šeit ir *-wald* «mežs», kas tulkojams kalnu grupu un augstieņu nosaukumos. Latviešu valodā tad vārds *mežs* rakstāms atsevišķi un ar lielo burtu — *Mežs*:

*Frankenwalde* — *Franku Mežs*

3) Nomenklatūras vārdi tulkojami ezeru un kalnu, kā arī apgabalu (*Gebiet*) nosaukumos.

a) Ja salikto pirmā sastāvdaļa ir vietvārds, tas

latviešu valodā ir ģenitīvā. Nomenklatūras vārds rakstāms atsevišķi.

- Traunsee* — *Traunas ezers*  
(*Trauna* — upe)  
*Geisingberg* — *Geizingas kalns* [ . . ģi . . ]  
(*Geizinga* — pilsēta)  
*Ruhrgebiet* — *Rūras apgabals*  
(*Rūra* — upe)

b) Ja salikteņa pirmajā sastāvdaļā nav vietvārda, latviešu valodā veidojams saliktenis ar nomenklatūras vārdu otrajā daļā.

- Bodensee* — *Bodenezers* [ . . ō . . ]  
*Wannsee* — *Vanezers*  
*Titisee* — *Titiezers* (4 zilbes)  
*Döbraberg* — *Dēbrakalns*  
*Knüllgebirge* — *Knilkalni*

P i e z ī m e. Kā paralēlformas a un b punktos minētajos gadījumos iespējami nosaukumi ar netulkotu nomenklatūras vārdu: *Traunzē, Geizingbergs, Bodenzē, Wanzē, Titizē, Dēbrabergs, Knilkgebirge*.

90. §. Pie katra latviešu valodā atdarināta vācu īpašvārda iespējams lietot attiecīgo nomenklatūras vārdu. Vācu vietvārds tad ir ģenitīva locījumā.

- Spree* — *Šprē* vai *Šprē upe*  
*Milde* — *Milde* vai *Mildes upe*  
*Matterhorn* — *Materhorns* vai *Materhorna kalns*  
*Dachstein* — *Dahšteins* vai *Dahšteina kalnu grupa* [ . . ģi . . ]  
*Müritz* — *Mīrics* vai *Mirica ezers*  
*Bodensee* — *Bodenzē* vai *Bodenzē ezers* [ . . ō . . ]  
(ja nomenklatūras vārdu netulko, sk. 89. §. 3.)  
*Fichtelberg* — *Fihtelbergs* vai *Fihtelberga kalns* [ . . ģr . . ] (ja nomenklatūras vārdu netulko, sk. 89. §. 3.)  
*Helgoland* — *Helgolande* vai *Helgolandes sala*  
*Zittau* — *Citava* vai *Citavas pilsēta*

### III. IPAŠVĀRDU UN NOMENKLĀTORAS VĀRDU SARAKSTI VĀCU UN LATVIEŠU VALODĀ

#### A. Ģeografiskie nosaukumi

Aalen <i>p</i> <sup>1</sup>	Ālene
Alpen <i>kalni</i>	*Alpi
Altenburg <i>p</i>	Altenburga
Altentreptow <i>p</i>	Altentreptova
Altötting <i>p</i>	Altelinga
Alzey <i>p</i>	Alceja
Ammer <i>u</i>	Ammere
Ammersee <i>e</i>	Ammeres ezers
Angermünde <i>p</i>	Angerminde
Anklam <i>p</i>	Anklama
Annaberg-Buchholz <i>p</i>	Annaberga-Buhholca, Annaberga-Buholca [. . ģr . .]
Apolda <i>p</i>	Apolda
Arlberg <i>kalnu pāreja</i>	Arlberga, Arlbergas kalnu pāreja [ . . ģr . . ]
Arnsberg <i>p</i>	Arnsberga [ . . ģr . . ]
Arnstadt <i>p</i>	Arnštate
Arolsen <i>p</i>	Ārolzene
Aschersleben <i>p</i>	Ašerslēbene

<sup>1</sup> Nomenklatūras vārdu saīsinājumi: *a* — augstiene, *c* — ciems, *e* — ezers, *k* — kalns, virsotne, *klg* — kalnu grupa, *l* — lidzenums, *m* — mežs, *n* — novads, *p* — pilsēta, *pd* — pilsētas daļa, *s* — sala, *u* — upe, *z* — zeme (Land). Zemes, kantoni, apgabali u. c. administratīvie dalījumi īpaši nav uzrādīti, ja to nosaukums ir tāds pats kā kādai pilsētai.

Zvaigznīte rakstīta (\*) to vārdu priekšā, kuru rakstībā un izrunā saglabāta līdzšinējā latviešu valodas tradīcija.

Auersberg <i>k</i>	Auersbergs [ . bęr . . ], Auerskalns
Augsburg <i>p</i>	Augsburga
Aurich <i>p</i>	Auriha
Ay <i>p</i>	Aja
Baar <i>a</i>	Bārs, Bāra augstiene
Backnang <i>p</i>	Baknanga
Baden-Baden <i>p</i>	*Bādenbādene
Baden bei Wien <i>p</i>	Bādeņe pie Vīnes
Baden in der Schweiz <i>p</i>	Bādene Šveicē
Badenweiler <i>p</i>	Bādenveilere [ . . ęi . . ]
Balingen <i>p</i>	Bālingene
Basel <i>p</i>	Bāzele
Bautzen <i>p</i>	Baucene
Bayern <i>z</i>	*Bavārija
Bayreuth <i>p</i>	*Baireita [ . . ęi . . ]
Bayrische Alpen <i>k</i>	*Bavārijas Alpi
Beeskow <i>p</i>	Bēskova
Belzig <i>p</i>	Belciga
Bensberg <i>p</i>	Bensberga [ . . ęr . . ]
Bergen <i>p</i>	Bergene [ . . ęr . . ]
Berlin <i>p</i>	Berlīne
Bern <i>p</i>	Berne [ . . ęr . . ]
Bernau <i>p</i>	Bernava [ . . ęr . . ]
Bernburg an der Saale <i>p</i>	Bernburga pie Zāles [ bęrn . . ]
Beuel <i>p</i>	Beiele [ bęiele ]
Biedenkopf <i>p</i>	Bīdenkopfa
Bischofswerda <i>p</i>	Bišofsverda [ . . ęr . . ]
Bitburg <i>p</i>	Bitburga
Bitterfeld <i>p</i>	Biterfelde
Bocholt <i>p</i>	Boholte
Bodensee <i>e</i>	Bodenezers [ . . ō . . ]
Borna <i>p</i>	Borna
Brandenburg <i>n</i>	Brandenburga
Brandenburg (Havel) <i>p</i>	Brandenburga pie Hāfeles
Braunau am Inn <i>p</i>	Braunava pie Innes
Braunschweig <i>n</i>	Braunšveiga [ . . ęi . . ]
Bregenz <i>p</i>	Brēgenca
Bremen <i>p</i>	Brēmene

Bremerhaven <i>p</i>	Brēmerhāfene
Bremervörde <i>p</i>	Brēmerferde [ . . fēr . . ]
Bruck an der Leitha <i>p</i>	Bruka pie Leitas [ . . ēi . . ]
Bruck an der Mur <i>p</i>	Bruka pie Mūras
Bundesrepublik Deutschland (saīsinājums DBR) <i>valsts</i>	*Vācijas Federatīvā Republika (saīsinājums VFR)
Burg <i>p</i>	Burga
Burgenland <i>z</i>	Burgenlande
Bützow <i>p</i>	Bicova
Cainsdorf <i>p</i>	Kainsdorfa
Calau <i>p</i>	Kālava
Calbe <i>p</i>	Kalbe
Cham <i>p</i>	Kāma
Chemnitz <i>p</i>	Kemnica
Chiemsee <i>e</i>	Kīmezers
Chur <i>p</i>	Kūra
Celle <i>p</i>	Celle
Cloppenburg <i>p</i>	Klopenburga
Coburg <i>p</i>	Koburga [ . . ō . . ]
Cottbus <i>p</i>	Kotbusa
Dachau <i>p</i>	Dahava
Dachstein <i>klg</i>	Dahšteins, Dahšteina kalnu grupa [ . . ēi . . ]
Dammer Bergen <i>klg</i>	Dammes kalni
Davos <i>p</i>	Davosa [ . . ō . . ]
Delitzsch <i>p</i>	Dēliča
Demmin <i>p</i>	Demmīne
Dessau <i>p</i>	Desava
Detmold <i>p</i>	Detmolda
Deutsche Demokratische Republik (saīsinājums DDR) <i>valsts</i>	*Vācijas Demokratiskā Republika (saīsinājums VDR)
Deutschland	*Vācija
Dieburg <i>p</i>	Dīburga
Diepholz <i>p</i>	Dīpholca
Dillenburg <i>p</i>	Dillenburga
Dinslaken <i>p</i>	Dinslākene
Dippoldiswalde <i>p</i>	Dīpoldisvalde

Döbeln <i>p</i>	Dēbelne
Doberan <i>p</i>	Doberāna
Donau <i>u</i>	Donava [ . . ō . . ]
Dortmund <i>p</i>	Dortmunde
Dresden <i>p</i>	*Drēzdene
Duderstadt <i>p</i>	Dūderštate
Duisburg <i>p</i>	Dīsburga
Düren <i>p</i>	Dīrene
Eberswalde <i>p</i>	Ebersvalde
Ebingen <i>p</i>	Ebingene
Eilenburg <i>p</i>	Eilenburga [ęi . . ]
Eisenach <i>p</i>	Eizenaha [ęi . . ]
Eisenberg <i>p</i>	Eizenberga [ęizenberga]
Eisleben <i>p</i>	Eislēbene [ęi . . ]
Elbe <i>u</i>	Elbe
Ems <i>u</i>	Emsa
Enns <i>u</i>	Ensa
Erfurt <i>p</i>	Erfurte [ęr . . ]
Erlangen <i>p</i>	Erlangene [ęr . . ]
Fichtelberg <i>k</i>	Fihtelbergs, Fihtelkalns [ . . ęr . . ]
Finow <i>u</i>	Fīnova
Finstervalde <i>p</i>	Finstervalde
Flensburg <i>p</i>	Flensburga
Flōha <i>p</i>	Flēa
Forchheim <i>p</i>	Forhheima, Forheima [ . . ęi . . ]
Forst <i>p</i>	Forste
Frankenthal <i>p</i>	Frankentāle
Frankenwald <i>a</i>	Frankenvalde, Franku Mežs
Frankfurt am Main <i>p</i>	Frankfurte pie Mainas
Frankfurt an der Oder <i>p</i>	Frankfurte pie Oderes
Fränkischer Jura <i>a</i>	Franku Jura
Freiburg <i>p</i>	Freiburga [ . . ęi . . ]
Freienwalde <i>p</i>	Freienvalde [ . . ęi . . ]
Freising <i>p</i>	Freizinga [ . . ęi . . ]
Freital <i>p</i>	Freitāle [ . . ęi . . ]
Freudenstadt <i>p</i>	Freidenštate [ . . ęi . . ]
Freyburg <i>p</i>	Freiburga [ . . ęi . . ]

Friedberg <i>p</i>	Frīdberga [ . . ę̄r . . ]
Friedrichshafen <i>p</i>	Frīdrihshāfene
Friedrichstahl <i>n</i>	Frīdrihstāle
Friedrichsruh <i>p</i>	Frīdrihsrūe
Fritslar <i>p</i>	Friclāra
Fulda <i>u</i>	Fulda
Fünfkirchner Bergland <i>a</i>	Finfkirhas kalni
Fürstenberg <i>p</i>	Firstenberga [ . . ę̄r . . ]
Fürstenfeldbruck <i>p</i>	Firstenfeldbruka
Fürstenwalde <i>p</i>	Firstenvalde
Fürth <i>p</i>	Firte
Füssen <i>p</i>	Fisene
Gadebusch <i>p</i>	Gādebuša
Gandersheim <i>p</i>	Gandersheima [ . . ę̄i . . ]
Gardenlegen <i>p</i>	Gardenlēgene
Garmisch-Partenkirchen <i>p</i>	Garmiša-Partenkirhene
Gastein <i>p</i>	Gašteina [ . . ę̄i . . ]
Geislingen <i>p</i>	Geislingene [gę̄is . . ]
Geithain <i>p</i>	Geithaina [ . . ę̄i . . ]
Genthin <i>p</i>	Gentīne
Gera <i>p</i>	Gēra
Germersheim <i>p</i>	Germersheima [gę̄rmers- xę̄ima]
Gesäuse <i>aiza</i>	Gezeize [ . . ę̄i . . ]
Gevensberg <i>p</i>	Gēvelsberga [ . . ę̄r . . ]
Gladbeck <i>p</i>	Gladbeka
Glauchau <i>p</i>	Glauchava
Gleinalpe <i>kalni</i>	*Gleinalpi [ . . ę̄i . . ]
Göhrde <i>a</i>	Gērde
Göltzsch <i>u</i>	Gelča
Göppingen <i>p</i>	Gepingene
Görlitz <i>p</i>	Gerlica [ . . ę̄r . . ]
Goslar <i>p</i>	Goslāra
Gotha <i>p</i>	Gota [ . . ō . . ]
Göttingen <i>p</i>	Getingene
Gräfenhainichen <i>p</i>	Grēfenhainihene
Gransee <i>p</i>	Granzē
Graubünden <i>kantons</i>	Graubindene
Graz <i>p</i>	Grāca
Greifswald <i>p</i>	Greifswalde [ . . ę̄i . . ]

Greiz <i>p</i>	Greica [ . . ɛi . . ]
Greven <i>p</i>	Grēvene
Grevenbroich <i>p</i>	Grēvenbroha [ . . ǒ . . ]
Grevesmühlen <i>p</i>	Grēvesmilene
Grimma <i>p</i>	Grimma
Grimmen <i>p</i>	Grimmene
Gronau <i>p</i>	Gronava [ . . ǒ . . ]
Großberlin	*Lielberlīne
Großenhain <i>p</i>	Grosenhaina [ . . ǒ . . ]
Groß-Gerau <i>p</i>	Grosġērava [ . . ǒ . . ]
Großkayna <i>p</i>	Groskaina [ . . ǒ . . ]
Großer Arber <i>k</i>	Groserarbers, Groserarbera kalns [ . . ǒ . . ]
Grünau <i>pd</i>	Grīnava
Grunewald <i>pd</i>	Grūnevalde
Guben <i>p</i>	Gūbene
Gummersbach <i>p</i>	Gummersbaha
Güstrow <i>p</i>	Gistrova
Habichtswald <i>klg</i>	Hābihtsvalde, Hābihts- valdes kalni
Hagen <i>p</i>	Hāgene
Hagengebirge <i>klg</i>	Hāgenes kalni
Hagenow <i>p</i>	Hāgenova
Hainichen <i>p</i>	Hainihene
Halberstadt <i>p</i>	Halberštate
Haldensleben <i>p</i>	Haldenslēbene
Halle (Saale) <i>p</i>	Halle pie Zāles
Hamburg <i>p</i>	Hamburga
Hameln <i>p</i>	Hāmelne
Hanau <i>p</i>	Hānava
Hannover <i>p</i>	*Hannovere
Harburg-Wilhelmsburg <i>pd</i>	Hārburga-Vilhelmsburga
Harz <i>a</i>	Hārcs, Hārca kalni
Hase <i>u</i>	Hāze
Hattingen <i>p</i>	Hatingene
Havel <i>u</i>	Hāfele
Havelberg <i>p</i>	Hāfelberga [ . . ɛr . . ]
Hechingen <i>p</i>	Hehingene
Hegau <i>n</i>	Hēgava

Heide <i>p</i>	Heide [ . . ɛi . . ]
Heidelberg <i>p</i>	Heidelberga [xɛidelbɛrga]
Heidenheim <i>p</i>	Heidenheima [xɛidenxɛima]
Heilbronn <i>p</i>	Heilbronna [ . . ɛi . . ]
Heiligenstadt <i>p</i>	Heiligenštate [ . . ɛi . . ]
Helgoland <i>s</i>	Helgolande
Hellerau <i>p</i>	Hellerava
Helmstedt <i>p</i>	Helmštete
Heppenheim <i>p</i>	Hepenheima [ . . ɛi . . ]
Herford <i>p</i>	Herforde [ . . ɛr . . ]
Herne <i>p</i>	Herne [ . . ɛr . . ]
Hersbruck <i>p</i>	Hersbruka [ . . ɛr . . ]
Hersfeld <i>p</i>	Hersfelde [ . . ɛr . . ]
Herten <i>p</i>	Hertene [ . . ɛr . . ]
Herzberg <i>p</i>	Herberga [xɛrcbɛrga]
Hessen <i>z</i>	Hesene
Hettstedt <i>p</i>	Hetštete
Hiddensee <i>s</i>	Hidenzē, Hidenzē sala
Hildburghausen <i>p</i>	Hildburghauzene
Hilden <i>p</i>	Hildene
Höchst <i>pd</i>	Hēhste
Hof <i>p</i>	Hofa [ . . ɔ . . ]
Hofgeismar <i>p</i>	Hofgeismāra [xɔfɣɛismāra]
Hohenloher Ebene <i>a</i>	Hoenloerēbene, Hoenloes līdzenums [xɔenlɔerē- bene, xɔenlɔe]
Hohenmölsen <i>p</i>	Hoenmelzene [ . . ɔ . . ]
Hohenstein-Ernstthal <i>p</i>	Hoenštaina-Ernstāle [xɔenštɛina-ɛrnstāle]
Hohenzollern <i>n</i>	Hoencollerne [xɔ . . ]
Hoher Meißner <i>klg</i>	Hoermeisnere [xɔermɛis- nere]
Hoher Peißenberg <i>klg</i>	Hoerpeisenberga [xɔerpɛi- senbɛrga]
Höllental <i>aiza</i>	Hellentāle
Holstein <i>n</i>	Holštaina [ . . ɛi . . ]
Holzminden <i>p</i>	Holcmindene
Homburg <i>p</i>	Homberga [ . . ɛr . . ]
Homburg <i>p</i>	Homburga
Horb <i>p</i>	Horba
Hoyerswerda <i>p</i>	Hoiersverda [ . . ɛr . . ]

Hüchelhoven-Ratheim <i>n</i>	Hikelhofene-Rātheima [. . ō . . ; . . ęi . .]
Hunsrück <i>a</i>	Hunsrika
Hunte <i>u</i>	Hunte
Hürth <i>n</i>	Hirte
Husum <i>p</i>	Hūzuma
Huy <i>a</i>	Hī augstiene
Idar-Oberstein <i>p</i>	Idara-Oberšteina [ōber- šteina]
Ill <i>u</i>	Ille
Ilm <i>u</i>	Ilme
Ilmenau <i>p</i>	Ilmenava
Ingolstadt <i>p</i>	Ingolštate
Innsbruck <i>p</i>	Insbruka
Interlaken <i>p</i>	Interlākene
Isar <i>u</i>	Izāra
Iserlohn <i>p</i>	Izerlona [. . ō . .]
Ith <i>a</i>	Ita
Jasmund <i>pussala</i>	Jasmunde
Jena <i>p</i>	Jēna
Jessen <i>p</i>	Jesene
Johanngeorgenstadt <i>p</i>	Johangeorgenštate
Jülich <i>p</i>	Jīliha
Jura <i>kalnu grēda</i>	*Jura
Jüterbog <i>p</i>	Jīterboga [. . ō . .]
Kahler Asten <i>k</i>	Kālerastens, Kālerastena kalns
Kaiserstuhl <i>kalni</i>	Kaizerštūla kalni
Kalbe (Milde) <i>p</i>	Kalbe pie Mildes
Kamenz <i>p</i>	Kāmenca
Kannenbäckerland <i>n</i>	Kannenbekerlande
Kapfenberg <i>p</i>	Kapfenberga [. . ęr . .]
Karl-Marx-Stadt <i>p</i>	*Karlmarksštate
Karlshorst <i>pd</i>	Karlshorste
Karlsruhe <i>p</i>	Karlsruē
Kärnten <i>z</i>	Kerntene [. . ęr . .]
Kassel <i>p</i>	Kasele
Kaufunger Wald <i>a</i>	Kaufungas Mežs

Kehl *p*  
Kelheim *p*  
Kellerwald *a*  
Kempten *p*  
Kesselbergstraße *ceļš*

Kevelaer *p*  
Kiel *p*  
Kinzig *u*  
Klagenfurt *p*  
Kleve *p*  
Klingenthal *p*  
Klötze *p*  
Knüllgebirge *a*  
Koblenz *p*  
Kochelsee *e*  
Köln *p*  
Königssee *e*  
Königswinter *p*  
Königs Wusterhausen *p*  
Konstanz *p*  
Köpenick *pd*  
Koralpe *klg*  
Köthen *p*  
Krefeld *p*  
Kronach *p*  
Kufstein *p*  
Kyffhäuser *kalni*  
Kyritz *p*

Laacher See *e*  
Lahn *u*  
Lahr *u*  
Landshut *p*  
Langenfeld *p*  
Langensalza *p*  
Lauf *p*  
Laufen *p*  
Lauffen *p*  
Lausche *k*

Kēle  
Kelheima [.. ɣi ..]  
Kellervalde  
Kemptene  
Kesselbergštrāse  
[. . bɛrg ..]  
Kēvelāra  
Kīle  
Kinciga  
Klāgenfurte  
Klēve  
Klingentāle  
Klece  
Knilgebirge, Knilkalni  
Koblenca [.. ɔ ..]  
Kohelzē, Koheles ezers  
Kelne  
Kēnigsezers  
Kēnigsvintere  
Kēnigsvusterhauzene  
Konstanca  
Kēpenika  
\*Koralpi [.. ɔ ..]  
Kētene  
Krēfelde  
Kronaha [.. ɔ ..]  
Kufšteina [.. ɣi ..]  
Kifheizere [.. ɣi ..]  
Kīrica

Lāhas ezers  
Lāna  
Lāra  
Landshūte  
Langenfelde  
Langenzalca  
Laufa  
Laufene  
Laufene  
Lauše (vīr. dz.), Laušes  
kalns

Lausitz <i>n</i>	Lauzica
Lauterbach <i>p</i>	Lauterbaha
Lauterbrunner <i>p</i>	Lauterbrunnere
Lavant <i>u</i>	Lāvante
Lech <i>u</i>	Leha
Leer <i>p</i>	Lēre
Leine <i>u</i>	Leine [.. ɛi ..]
Leipzig <i>p</i>	Leipciga [.. ɛi ..]
Leitha <i>u</i>	Leita [.. ɛi ..]
Lemgo <i>p</i>	Lemgo [.. ɔ̃]
Lenne <i>u</i>	Lenne
Leonberg <i>p</i>	Leonberga [leõnberga]
Letzlinger Heide <i>n</i>	Leclingerklajums
Leverkusen <i>p</i>	Lēverkūzene
Lichtenfels <i>p</i>	Lihtenfelsa
Lichtenstein <i>p</i>	Lihtenšteina [.. ɛi ..]
Liebenwerda <i>p</i>	Lībenverda [.. ɛr ..]
Liechtenstein <i>n</i>	Lihtenšteina [.. ɛi ..]
Limbacha-Oberfrohna <i>p</i>	Limbaha-Oberfrona [õberfrõna]
Limburg <i>p</i>	Limburga
Limmat <i>u</i>	Limmate
Lindau <i>p</i>	Lindava
Lingen <i>p</i>	Lingene
Lippe <i>u</i>	Lipe
Löbau <i>p</i>	Lēbava
Lobenstein <i>p</i>	Lobenšteina [lõbenštɛina]
Loburg <i>p</i>	Loburga [.. ɔ̃ ..]
Lohr <i>p</i>	Lora [.. ɔ̃ ..]
Lommatzsch <i>p</i>	Lommača
Lorelei <i>klints</i>	Lorelejas klints [.. ɔ̃ ..]
Lörrach <i>p</i>	Leraha
Lübbecke <i>p</i>	Libeke
Lübben <i>p</i>	Libene
Lübeck <i>p</i>	Lībeka
Lübz <i>p</i>	Libca
Luckau <i>p</i>	Lukava
Luckenwalde <i>p</i>	Lukenvalde
Ludwigsburg <i>p</i>	Lūdvigsburga
Ludwigshafen <i>p</i>	Lūdvigshāfene
Ludwigskanal <i>kanāls</i>	Lūdvinga kanāls

Ludwigslust <i>p</i>	Lūdvigsluste
Lüneburg <i>p</i>	Līneburga
Lüneburger Heide <i>n</i>	Līneburgas Klajums
Lünen <i>p</i>	Līne
Luzern <i>p</i>	Lucerne
Maas <i>u</i>	Māsa
Magdeburg <i>p</i>	Magdeburga
Main <i>u</i>	Maina
Mainburg <i>p</i>	Mainburga
Mainz <i>p</i>	Mainca
Malchin <i>p</i>	Malhīne
Malchow <i>p</i>	Malhova
Mannheim <i>p</i>	Manheima [ . . ɛi . . ]
Marburg <i>p</i>	Marburga
Marienberg <i>p</i>	Marienberga [ . . ɛr . . ] (5 zilbes)
Marienburg <i>p</i>	Marienburga (5 zilbes)
Markgräflerland <i>n</i>	Markgrēflerlande
Markkleeberg <i>p</i>	Marklēberga [ . . ɛr . . ]
Marktredwitz <i>p</i>	Marktredvica
Marl <i>p</i>	Marla
Mecklenburg <i>p</i>	Mēklenburga
Matterhorn <i>k</i>	Materhorns
Meiningen <i>p</i>	Meiningene [ . . ɛi . . ]
Meißen <i>p</i>	Meisene [ . . ɛi . . ]
Melle <i>p</i>	Melle
Melsungen <i>p</i>	Melzungene
Memmingen <i>p</i>	Memmingene
Meppen <i>p</i>	Mepene
Mergentheim <i>p</i>	Mergentheima [mɛrgent- xɛima]
Merseburg <i>p</i>	Merzeburga [ . . ɛr . . ]
Merzig <i>p</i>	Merciga [ . . ɛr . . ]
Miesbach <i>p</i>	Mīsba
Miltenberg <i>p</i>	Miltenberga [ . . ɛr . . ]
Minden <i>p</i>	Mindene
Mittweida <i>p</i>	Mitveida [ . . ɛi . . ]
Möhne <i>u</i>	Mēne
Mölln <i>p</i>	Melne
Montabaur <i>p</i>	Montabaura

Mosel *u*  
Müggelberg *klg*  
Müggelsee *Šprē daļa*  
Mühlhausen *p*  
Mulde *u*  
Mülheim *p*  
Müllheim *p*  
Münchberg *p*  
Müncheberg *p*  
München *p*  
Münster *p*  
Mur *u*  
Murr *u*  
Murg *u*  
Müritz *e*

Naab *u*  
Nahe *u*  
Nassau *n*  
Nauen *p*  
Nauheim *p*  
Naumburg *p*  
Neckar *u*  
Neheim-Hüsten *p*  
Neiße *u*  
Neubrandenburg *p*  
Neuburg *p*  
Neuenburg *p*  
Neuengamme *pd*  
Neuhaus am Rennweg *p*

Neumünster *p*  
Neunkirchen *p*  
Neuruppin *p*  
Neuß *p*  
Neusiedler See *e*  
Neustadt *p*  
Neustrelitz *p*  
Neu-Ulm *p*  
Neuwied *p*  
Neviges *p*

Mozele [..ō..]  
Migelkalni  
Migelezers  
Milhauzene  
Mulde  
Milheima [..ēi..]  
Milheima [..ēi..]  
Minhberga [..ēr..]  
Minheberga [..ēr..]  
Minhene  
Minstere  
Mūra  
Mura  
Murga  
Mīrics, Mīrica ezers

Nāba  
Nāe  
Nasava  
Nauene  
Nauheima [..ēi..]  
Naumburga  
Nekāra  
Nēheima-Histene [..ēi..]  
Neise [..ēi..]  
Neibrandenburga [..ēi..]  
Neiburga [..ēi..]  
Neienburga [..ēi..]  
Neiengamme [..ēi..]  
Neihausā pie Renvēga  
[..ēi..]  
Neiminstere [..ēi..]  
Neinkirhene [..ēi..]  
Neirupine [..ēi..]  
Neisa [..ēi..]  
Neizīdles ezers [..ēi..]  
Neištate [..ēi..]  
Neištrēlica [..ēi..]  
Neiulma [..ēi..]  
Neivīde [..ēi..]  
Nēvigesa

Niederbayern <i>n</i>	*Lejasbavārija
Niederfinov <i>n</i>	*Lejasfinova
Niederösterreich <i>z</i>	*Lejasaustrija
Niedersachsen <i>z</i>	*Lejassaksija
Niederschönhausen <i>pd</i>	Nīderšēnhauzene
Nienburg <i>p</i>	Nīnburga
Niesky <i>p</i>	Nīskī
Nonnenwerth <i>s</i>	Nonnenverte [ . . ę̣r . . ]
Nordbaden <i>n</i>	*Ziemeļbādene
Norden <i>p</i>	Nordene
Nordenham <i>p</i>	Nordenhama
Nordfriesland <i>n</i>	*Ziemeļfrizlande
Nordhausen <i>p</i>	Nordhauzene
Nordhorn <i>p</i>	Nordhorna
Nordrhein-Westfalen <i>z</i>	*Ziemeļreina-Vestfālene [ . . ę̣i . . ]
Nordschleswig <i>n</i>	*Ziemeļšlēsviga
Nordwürttemberg <i>n</i>	*Ziemeļvirtemberga [ . . ę̣r . . ]
Northeim <i>p</i>	Northeima [ . . ę̣i . . ]
Nürnberg <i>p</i>	Nirnberga [ . . ę̣r . . ]
Nürtingen <i>p</i>	Nirtingene
Oberösterreich <i>z</i>	*Augšaustrija
Oberpfalz <i>n</i>	*Augšpfalca
Oder <i>u</i>	Odere [ō . . ]
Oppau <i>pd</i>	Opava
Oppeln <i>p</i>	Opelne
Oranienburg <i>p</i>	Orānienburga [oːrānien- burga] (6 zilbes)
Oschatz <i>p</i>	Ošaca [ō . . ]
Oschersleben <i>p</i>	Ošerslēbene [ō . . ]
Osnabrück <i>p</i>	Osnabrika
Ossiacher See <i>e</i>	Osiaherezers
Osterburg <i>p</i>	Osterburga [ō . . ]
Österreich <i>valsts</i>	*Austrija
Ottweiler <i>p</i>	Otveilere [ . . ę̣i . . ]
Paderborn <i>p</i>	Pāderborna
Parchim <i>p</i>	Parhima
Pasewalk <i>p</i>	Pāzevalka

Passau <i>p</i>	Pasava
Peene <i>u</i>	Pēne
Peine <i>p</i>	Peine [ . . ɣi . . ]
Perleberg <i>p</i>	Perleberga [pɛrleβɛrga]
Pfalz <i>n</i>	Pfalca
Pfalzer Wald <i>a</i>	Pfalcas Mežs
Pforzheim <i>p</i>	Pforcheima [ . . ɣi . . ]
Pinneberg <i>p</i>	Pinneberga [ . . ɣɛr . . ]
Pirmasens <i>p</i>	Pirmazensa
Pirna <i>p</i>	Pirna
Plau <i>p</i>	*Plaua
Plauen <i>p</i>	Plauene
Plettenberg <i>p</i>	Plettenberga [ . . ɣɛr . . ]
Plön <i>p</i>	Plēne
Plöner See <i>e</i>	Plēnes ezers
Pommern <i>n</i>	*Pomerānija
Porz <i>p</i>	Porca
Pößneck <i>p</i>	Pesneka
Potsdam <i>p</i>	Potsdama
Prenzlau <i>p</i>	Prenclava
Preußen <i>n</i>	*Prūsija
Pritzwalk <i>p</i>	Pricvalka
Putbus <i>p</i>	Putbusa
Quedlinburg <i>p</i>	Kvēdlinburga
Querfurt <i>p</i>	Kvērfurte
Radelbeul <i>p</i>	Rādelbeile [ . . ɣi . . ]
Rastatt <i>p</i>	Raštate
Rathenow <i>p</i>	Rātenova
Ratingen <i>p</i>	Rātingene
Ratzeburg <i>p</i>	Raceburga
Ravensberg <i>n</i>	Rāvensberga [ . . ɣɛr . . ]
Ravensburg <i>p</i>	Rāvensburga
Recklinghausen <i>p</i>	Reklinghauzene
Regen <i>u</i>	Rēgene
Regensburg <i>p</i>	Rēgensburga
Regnitz <i>u</i>	Rēgnica
Reichenau <i>s</i>	Reihenava [ . . ɣi . . ]
Reichenhall <i>p</i>	Reihenhalla [ . . ɣi . . ]
Reichenbach <i>p</i>	Reihenbaha [ . . ɣi . . ]

Remscheid <i>p</i>	Remšeiðe [ . . ɣi . . ]
Rendsburg <i>p</i>	Rendsburga
Reutlingen <i>p</i>	Reitlingene [ . . ɣi . . ]
Rhein <i>u</i>	Reina [ . . ɣi . . ]
Rheine <i>p</i>	Reine [ . . ɣi . . ]
Rheinhausen <i>p</i>	Reinhauzene [ . . ɣi . . ]
Rhein-Herne-Kanal <i>ka-</i> <i>nāls</i>	Reinas-Hernes kanāls [ . . ɣi . . , . . ɣr . . ]
Rheinhessen <i>p</i>	Reinhesene [ . . ɣi . . ]
Rheinkamp <i>n</i>	Reinkampa [ . . ɣi . . ]
Rheinland <i>n</i>	Reinlande, *Reinzeme [ . . ɣi . . ]
Rheinland-Pfalz <i>z</i>	Reinlande-Pfalca [ . . ɣi . . ]
Rheinwaldhorn <i>k</i>	Reinvaldhorns [ . . ɣi . . ]
Ribnitz-Damgarten <i>p</i>	Ribnica-Damgartene
Riesa <i>p</i>	Rīza
Röbel <i>p</i>	Rēbele
Rochlitz <i>p</i>	Rohlica
Rosenheim <i>p</i>	Rozenheima [rōzenxɣima]
Roßlau <i>p</i>	Roslava
Rostock <i>p</i>	Rostoka
Rotenburg <i>p</i>	Rotenburga [ . . ɔ . . ]
Rothenburg op der Tau- ber <i>p</i>	Rotenburga pie Tauberis [ . . ɔ . . ]
Rottenburg <i>p</i>	Rotenburga
Rottweil <i>p</i>	Rotveile [ . . ɣi . . ]
Rudolstadt <i>p</i>	Rūdolštate
Rügen <i>s</i>	Rīgene
Ruhr <i>u</i>	Rūra
Ruhrgebiet, Ruhr <i>n</i>	*Rūras apgabals
Rummelsburg <i>pd</i>	Rummelsburga
Ruppin <i>n</i>	Rupīne
Rur <i>u</i>	Rūra
Saale <i>u</i>	Zāle
Saalfeld <i>p</i>	Zālfelde
Saarbrücken <i>p</i>	Zārbrikene
Saarburg <i>p</i>	Zārburga
Saarland, Saargebiet, Saar <i>n</i>	Zāras apgabals, Zāra
Saarlouis <i>p</i>	Zārluī (3 zilbes)

Sachsen <i>n</i>	*Saksija
Sachsen-Altenburg <i>n</i>	*Saksija-Altenburga
Sachsen-Anhalt <i>n</i>	*Saksija-Anhalte
Sachsen-Coburg-Gotha <i>n</i>	*Saksija-Koburga-Gota [. . õ . . , . . õ . . ]
Sachsen-Meiningen <i>n</i>	*Saksija-Meiningene [. . ģi . . ]
Säckingen <i>p</i>	Zekingene
Salzach <i>u</i>	Zalcaha
Salzburg <i>z</i>	Zalcburga
Salzwedel <i>p</i>	Zalcvēdele
Sangerhausen <i>p</i>	Zangerhauzene
Sankt Andreasberg <i>p</i>	Sankt-Andreasberga [saŋkt·andreasbɛrga]
Sankt Bernhard <i>kalnu pār- eja</i>	Sankt-Bernhards [saŋkt·bɛrnɔards]
Sankt Gotthard <i>k</i>	Sankt-Gotards [saŋkt·gotards]
Sauer <i>u</i>	Zauere
Schaumburg-Lippe <i>n</i>	Šaumburga-Lipe
Schaffhausen <i>p</i>	Safhauzene
Schkeuditz <i>p</i>	Škeidica [. . ģi . . ]
Schleiz <i>p</i>	Šleica [. . ģi . . ]
Schleswig-Holstein <i>z</i>	Šlēsviga-Holšteina [. . ģi . . ]
Schliersee <i>e</i>	Šlīrezers
Schlotheim <i>p</i>	Šlotheima [. . ģi . . ]
Schluchsee <i>e</i>	Šluhezers
Schmalkalden <i>p</i>	Šmalkaldene
Schmölln <i>p</i>	Šmelne
Schneeberg <i>p</i>	Šnēberga [. . ģr . . ]
Schönebeck (Elbe) <i>p</i>	Šēnebeka pie Elbes
Schwabach <i>p</i>	Švābaha
Schwaben <i>n</i>	*Švābija
Schwabisch Gmünd <i>p</i>	*Švābu Gminde
Schwabisch Hall <i>p</i>	*Švābu Halla
Schwabischer Jura <i>kalnu grēda</i>	*Švābu Jura
Schwandorf <i>p</i>	Švāndorfa
Schwarza <i>u</i>	Švarca

Schwarzburg *p*  
Schwarzenberg *p*  
Schwarzwald *a*  
Schwedt *u*  
Schweinfurt *p*  
Schweiz *valsts*  
Schwelm *p*  
Schwenningen *p*  
Schwerin *p*  
Schwyz *p*  
Sebnitz *p*  
Seehausen *p*  
Seelow *p*  
Segeberg *p*  
Senftenberg *p*  
Siebengebirge *a*

Sieg *u*  
Siegburg *p*  
Siegen *p*  
Sigmaringen *p*  
Singen *p*  
Soest *p*  
Solingen *p*  
Solling *n*  
Soltau *p*  
Sömmerda *p*  
Sondershausen *p*  
Sonneberg *p*  
Spandau *pd*  
Speyer *p*  
Spiekerog *s*  
Spree *u*  
Spremburg *p*  
Springe *p*  
Stade *p*  
Stadthagen *p*  
Stadroda *p*  
Staffelstein *p*  
Stalinstadt *p*  
Starnberg *p*

Svarcburga  
Svarcenberga [.. ɛr ..]  
Svarcvalde  
Švēte  
Šveinfurte [.. ɛi ..]  
\*Šveice  
Švelme  
Švenningene  
Šverīne  
Švīca  
Zēbnica  
Zēhauzene  
Zēlova  
Zēgeberga [.. ɛr ..]  
Zenftenberga [.. ɛr ..]  
Zibengebirge, \*Septiņ-  
kalne  
Zīge  
Zigburga  
Zīgene  
Zigmāringene  
Zīngene  
Zēste  
Zolingene [.. ō ..]  
Zollinga  
Zoltava  
Zemmerda  
Zondershauzene  
Zonneberga [.. ɛr ..]  
Špandava  
Špeiere [.. ɛi ..]  
Špikeroga [.. ō ..]  
Šprē, Šprē upe  
Špremerga [.. ɛr ..]  
Špringe  
Štāde  
Štathāgene  
Štatroda [.. ō ..]  
Štafelšteina [.. ɛi ..]  
Štālinštate  
Štarnberga [.. ɛr ..]

Starnberger See <i>e</i>	Starnbergas ezers [..ber- gas]
Staßfurt <i>p</i>	Štāsfurte
Stavenhagen <i>p</i>	Štāvenhāgene
Steiermark <i>z</i>	Šteiermarka [..ēi..]
Steinhuder Meer <i>e</i>	Šteinhūdes ezers [..ēi..]
Steyr <i>p</i>	Šteire [..ēi..]
Stendal <i>p</i>	Štendala
Sternberg <i>p</i>	Šternberga [štērnbērga]
Stolberg <i>p</i>	Štolberga [..ō.., ..ēr..]
Stollberg <i>p</i>	Štolberga [..ēr..]
Stralsund <i>p</i>	Štrālzunde
Strasburg, Straßburg <i>p</i>	Štrāsburga
Straubing <i>p</i>	Štraubinga
Strausberg <i>p</i>	Štrausberga [..ēr..]
Stubai <i>ieleja</i>	Štūbaja, Štūbajas ieleja
Stuttgart <i>p</i>	Štutgarte
Südbaden <i>n</i>	*Dienvidbādene
Südtirol <i>n</i>	*Dienvidtirole [..ō..]
Suhl <i>p</i>	Zūla
Swine <i>u</i>	Svīne
Sylt <i>s</i>	Zilte
Tangerhütte <i>p</i>	Tangerhite
Tannenberg <i>ciems</i>	Tannberga [..ēr..]
Tauber <i>u</i>	Taubere
Tauberbischofsheim <i>p</i>	Tauberbišofsheima [..ēi..]
Tauern <i>klg</i>	Tauerne
Taunus <i>klg</i>	Taunusa
Tegernsee <i>p</i>	Tēgernzē
Tegernsee <i>e</i>	Tēgernezers
Teltow <i>p</i>	Teltova
Tempelhof <i>pd</i>	Tempelhofa [..ō..]
Templin <i>p</i>	Templīne
Teterow <i>p</i>	Tēterova
Tettnang <i>p</i>	Tetnanga
Teufelsmor <i>purvs</i>	Teifelsmors [tēifelsmōrs]
Teutoburger Wald <i>a</i>	Teitoburgas Mežs [..ēi..]
Thun <i>p</i>	Tūna
Thurgau <i>p</i>	Turgava
Thüringen <i>n</i>	Tīringene

Tirol <i>z</i>	*Tirole [. . õ . .]
Titisee <i>e</i>	Titiezers (4 zilbes)
Tōdi <i>k</i>	Tēdī, Tēdī virsotne
Toggenburg <i>ieleja</i>	Togenburga, Togenburgas ieleja
Tölz <i>p</i>	Telca
Torgau <i>p</i>	Torgava
Totes Gebirge <i>a</i>	Totesgebirge, Toteskalni
Traun <i>u</i>	Trauna
Traunstein <i>k</i>	Traunšteins [. . ɣi . .]
Trave <i>u</i>	Trāve
Travemünde <i>p</i>	Trāveminde
Trier <i>p</i>	Trīre
Troisdorf <i>n</i>	Trosdorfa [trōs . .]
Tübingen <i>p</i>	Tībingene
Überlingen <i>p</i>	Iberlingene
Üchtland <i>n</i>	Ihtlande
Ueckermünde <i>p</i>	Ikerminde
Ulm <i>p</i>	Ulma
Uelzen <i>p</i>	Ilcene
Unna <i>p</i>	Unna
Unstrut <i>u</i>	Unštrute
Unterwalden <i>n</i>	Untervaldene
Uri <i>n</i>	Ūrī
Urner Alpen <i>a</i>	Ūrī Alpi
Urserental <i>a</i>	Urzerentāle
Usedom <i>s</i>	Ūzedoma
Vaihingen <i>p</i>	Faiingene
Velbert <i>p</i>	Felberte [. . ɣr . .]
Verden <i>p</i>	Fērdene
Viersen <i>p</i>	Firzene
Vierwaldstätter See <i>e</i>	Firvaldšteterezers
Villach <i>p</i>	Fillaha
Villingen <i>p</i>	Fillingene
Vogtland <i>n</i>	Fogtlande [. . õ . .]
Völklingen <i>p</i>	Felklingene
Vorarlberg <i>z</i>	Forarlberga [fōrarlbɛrga]
Waadt <i>n</i>	Vāte
Wachau <i>ieleja</i>	Vahava, Vahavas ieleja

Waiblingen <i>p</i>	Vaiblingene
Walchensee <i>e</i>	Valhenezers
Waldeck <i>n</i>	Valdeka
Walensee <i>e</i>	Vālenes ezers
Wangen <i>p</i>	Vangene
Wannsee <i>p</i>	Vanezers
Wanzleben <i>p</i>	Vanclēbene
Warburg <i>p</i>	Varburga
Waren <i>p</i>	Vārene
Warendorf <i>p</i>	Vārendorfa
Wartburg <i>p</i>	Vartburga
Wasserburg <i>p</i>	Vaserburga
Wattenscheid <i>p</i>	Vatenšeide [ . . ņi . . ]
Watzmann <i>k</i>	Vacmans, Vacmana kalns
Weggis <i>p</i>	Vegisa
Weiden <i>p</i>	Veidene [ . . ņi . . ]
Weilburg <i>p</i>	Veilburga [ . . ņi . . ]
Weilheim <i>p</i>	Veilheima [vņilxņima]
Weimar <i>p</i>	Veimāra [ . . ņi . . ]
Weinheim <i>p</i>	Veinheima [vņinxņima]
Weißenburg <i>p</i>	Veisenburga [ . . ņi . . ]
Weißenfels <i>p</i>	Veisenfelsa [ . . ņi . . ]
Weißeritz <i>u</i>	Veiserica [ . . ņi . . ]
Weißwasser <i>p</i>	Veisvasere [ . . ņi . . ]
Wels <i>p</i>	Velsa
Werdau <i>p</i>	Verdava [ . . ņr . . ]
Wernigerode <i>p</i>	Vernigerode [vņnigerōde]
Werra <i>u</i>	Vera
Wertheim <i>p</i>	Vertheima [vņrtxņima]
Wesel <i>p</i>	Vēzele
Weser <i>u</i>	Vēzere
Wesergebirge <i>a</i>	Vēzeres kalni
Westerland <i>n</i>	Vesterlande
Westfalen <i>n</i>	Vestfālene
Wetzlar <i>p</i>	Veclāra
Wiedenbrück <i>p</i>	Vīdenbrika
Wien <i>p</i>	Vīne
Wienerwald <i>klg</i>	Vīnervaldes kalni, Vīnes Mežs
Wiener Neustadt <i>p</i>	Vīnerneištate [ . . ņi . . ]
Wiesbaden <i>p</i>	Vīsbdāne

Wildspitze <i>k</i>	Vildšpice (vīr. dz.)
Wildungen <i>p</i>	Vildungene
Wilhelmshaven <i>p</i>	Vilhelmshāfene
Wipper <i>u</i>	Vipere
Wismar <i>p</i>	Vismāra
Wittelsbach <i>p</i>	Vitelsbaha
Witten <i>p</i>	Vilene
Wittenberg <i>p</i>	Vitenberga [ . . ę̄r . . ]
Wittenberge <i>p</i>	Vitenberge [ . . ę̄r . . ]
Witzenhausen <i>p</i>	Vicenhauzene
Wolfenbüttel <i>p</i>	Volfenbitele
Wolgast <i>p</i>	Volgaste
Worbis <i>p</i>	Vorbisa
Worms <i>p</i>	Vormsa
Wundsiedel <i>p</i>	Vundzīdele
Wupper <i>u</i>	Vupere
Wuppertal <i>p</i>	Vupertāle
Würm <i>u</i>	Virme
Württemberg <i>n</i>	Virtemberga [ . . ę̄r . . ]
Würzburg <i>p</i>	Vircburga
Wurzen <i>p</i>	Vurcene
Xanten <i>p</i>	Ksantene
Ybbs <i>p</i>	Ibsa
Zāringen <i>p</i>	Cēringene
Zell <i>p</i>	Celle
Zeitz <i>p</i>	Ceica [ . . ę̄i . . ]
Zerbst <i>p</i>	Cerbste [ . . ę̄r . . ]
Zeulenroda <i>p</i>	Ceilenroda [çę̄ilenrōda]
Ziegenhain <i>p</i>	Cīgenhaina
Zittau <i>p</i>	Citava
Zossen <i>p</i>	Cosene
Zschopau <i>u</i>	Copava [ . . ō . . ]
Zuckerhütl <i>k</i>	Cukerhitls
Zug <i>p</i>	Cūga
Zugspitze <i>k</i>	Cūgšpice (vīr. dz.)
Zürich <i>p</i>	*Cīrihe
Züricher See, Zürichsee <i>e</i>	Cīrihes ezers
Zweibrücken <i>p</i>	Cveibrikene [ . . ę̄i . . ]
Zwickau <i>p</i>	Cvikava

## B. Personvārdi

### 1. Vārdi

Adalbert, Adelbert	Ādalberts, Ādelberts [. . ɛr . .]
Adele	Ādēle
Adelheide	Ādelheide [. . ɛi . .]
Adolf	Ādolfs
Adolfine	Ādolfīne
Agatha, Agathe	Āgāta, Āgāte
Agnēs	Āgnese
Alarich	Ālarihs
Albert	Alberts [. ɛr .]
Alberta	Alberta [. . ɛr . .]
Albertina, Albertine	Albertīna, Albertīne [. . ɛr . .]
Alexander	Aleksanders, *Aleksandrs
Alexandra	Alēksandra
Alexis	Aleksiss
Alfons	Alfonss
Alfred	Alfrēds
Alice	Alīse
Alma	Ālma
Alois, Aloys	Ālois (3 zilbes)
Aloysia	Aloīzija
Alwin	Alvīne
Amalia, Amalie	Āmālija
Anastasia	Ānastāzija, *Ānastāsija
Anastasius	Ānastāzijs, *Ānastāsijs
Andreas	Āndrēass
Anita	Ānīta
Anna	Ānna
Anneliese	Ānelīze
Annemarie	Ānnemarija
Anni, Ānni	Ānnija, Ēnnija
Anselm	Ānzēlms
Anselma	Ānzēlma
Anton	Āntons [. . ɔ . .]
Antonia, Antonie	Āntonija [. . ɔ . .]
Antonius	Āntonijs [. . ɔ . .]

Arno  
Arnold  
Artur, Arthur  
August  
Augustin  
Augustine  
Aurelia, Aurelie  
Axel

Arno [. . ō]  
Arnolds  
Arturs  
Augusts  
Augustīns  
Augustīne  
Aurēlija  
Aksels

Barbara  
Benno  
Bernhard  
Bernharda  
Bernhardine  
Berta, Bertha  
Berthilde  
Bertold, Berthold  
Bertram  
Brigitta, Brigitte  
Brūnhild, Brūnhilde  
Brunhild, Brunhilde  
Bruno

Barbara  
Benno [. . ō]  
Bernhards [. . ęr .]  
Bernharda [. . ęr .]  
Bernhardīne [. . ęr .]  
Berta [. . ęr .]  
Berthilde [. . ęr .]  
Bertolds [. . ęr .]  
Bertrams [. . ęr .]  
Brigita, Brigitte  
Brīnhilde  
Brunhilde  
Brūno [. . ō]

Carl  
Carola  
Caroline  
Charlotte  
Christian  
Cristiane  
Christine  
Christoph  
Clara  
Conrad

Kārls, \*Kārlis  
Karola [. . ō . .]  
Karolīne  
Šarlote  
Kristians  
Kristiāne  
Kristīne  
Kristofs  
Klāra  
Konrāds

Dagmar  
David  
Dieter, Diether  
Dietrich

Dagmara  
Dāvids  
Dīters  
Dītrihs

Eberhard  
Ebert

Ēberhards  
Ēberts [ēbērts]

Eckehard, Eckehart  
Eckhard, Eckhart  
Edgar  
Edmund  
Edwin  
Eduard  
Egmont, Egmond  
Egon  
Ekkehard  
Eleonore  
Elfriede  
Elisabeth  
Ella  
Elsa, Else  
Elvira  
Emil  
Emilia, Emilie  
Emma  
Erhard  
Erich  
Erika  
Erna  
Ernesta  
Ernestine  
Ernst  
Erwin  
Erwine  
Etsel  
Ewa

Felix  
Ferdinand  
Ferdinande  
Florestan  
Florian  
Franz  
Franziskus  
Fridolin, Friedolin  
Frieda  
Friedemann  
Friederike

Ekehards, Ekeharts  
Ekhard, Ekhardt  
Edgars  
Edmunds  
Edvīns  
Eduards  
Egmonts, Egmonds  
Ēgons, \*Egons [..ō..]  
Ekehards  
Eleonore [eleonōre]  
Elfrīde  
Elizabeth  
Ella  
Elza, Elze  
Elvīra  
Ēmīls, \*Emīls  
Emīlija  
Emma  
Ērhards  
Ērihs  
Erika  
Erna [ēr..]  
Ernesta [ēr..]  
Ernestīne [ēr..]  
Ernsts [ēr..]  
Ervīns  
Ervīne  
Ecels  
Ēva

Fēlikss  
Ferdinands [..er..]  
Ferdinande [..ēr..]  
Florestans [..ō..]  
Florians [..ō..]  
Francs, \*Francis  
Francisks  
Fridolīns  
Frida  
Fridemanis  
Frīderīke

Friedrich	Frīdrihs
Fritz	Frics, *Fricis
Georg	Georgs
Gerda	Gerda [ . . ɣr . . ]
Gerhard, Gerhart	Gērhard's, Gērhart's
Gerharde	Gērharde
Gerhild, Gerhilde	Gērhilde
Gerold	Gērolds
Gertrud, Gertrude	Gertrūde [ . . ɣr . . ]
Gisela	Gīzela
Giselher	Gīzelhers
Gottfried	Gotfrīds
Gotthard	Gotards
Gotthold	Gotholds
Gottlieb	Gotlibs
Gudrun	Gudruna
Guido	Gvīdo, Gīdo [ . . ō ]
Gunther	Gunters
Günter	Ginters
Gustav	Gustavs
Hagen	Hāgens
Hanna, Hanne	Hanna, Hanne
Hanno	Hanno [ . . ō ]
Hans	Hanss
Harri, Harry	Harijs
Hedwig	Hēdviga
Heinrich	Heinrihs [ . . ɣi . . ]
Heinz	Heincs [ . . ɣi . . ]
Helga	Helga
Helmine	Helmīne
Helmut	Helmūts
Herbert	Herberts [xɣɛrβɛrts]
Hermann	Hermanis [ . . ɣr . . ]
Herta, Hertha	Herta [ . . ɣr . . ]
Hilda, Hilde	Hilda, Hilde
Hildegard	Hildegarde
Hinrich	Hinrihs
Hroswitha	Rosvīta
Hubert, Hubertus	Hūberts [ . . ɣr . . ]
Hugo	Hūgo [ . . ō ]

Ida  
Ilsa, Ilse  
Irene

Jakob  
Joachim  
Johann  
Johanna, Johanne  
Johannes  
John  
Jonathan  
Joseph, Josef  
Josepha, Josefa  
Josephine, Josefine  
Julia, Julie  
Julian  
Juliana, Juliane  
Julius

Karl  
Karla  
Karola  
Karoline  
Kaspar  
Katharina  
Käthe, Käte  
Katherine  
Kathrine  
Klothilde  
Konrad  
Konstanze  
Kriemhild, Kriemhilde  
Kunigund, Kunigunde  
Kuno  
Kurt

Laura  
Leberecht, Lebrecht  
Leo  
Leonore  
Leopold

Ida  
Ilza, Ilze  
Irēne

Jākobs  
Joahims [. . ō . .]  
Johans  
Johanna, Johanne  
Johanness [joːxannes]  
Jons [. . ō . .]  
Jonatans [. . ō . .]  
Jozefs [. . ō . .]  
Jozēfa  
Jozefine  
Jūlija  
Juliāns  
Juliāna, Juliāne  
Jūliuss

Karls, \*Kārlis  
Karla  
Karola [. . ō . .]  
Kārolīne  
Kaspars  
Katarīna  
Kēte  
Katerīne  
Katrīne  
Klotilde  
Konrāds  
Konstance  
Krimhilde  
Kunigunde  
Kūno [. . ō]  
Kurts

Laura  
Lēberehts, Lēbrehts  
Lēo [. . ō]  
Leonore [leonōre]  
Lēopolds

Leopoldine  
Liese, Lise  
Lieselotte, Liselotte  
Lilli  
Lore, Lori  
Luzia, Luzie  
Ludmilla  
Ludolf  
Ludwig  
Ludowika  
Luise  
Luitgard  
Luitpold

Margareta, Margarete  
Maria, Marie  
Marianne  
Marlene  
Marta, Martha  
Marte, Marthe  
Martin  
Matilde, Mathilde  
Max  
Melitta  
Milly  
Minna  
Mizzi  
Monika  
Moritz

Nathan  
Nicklas  
Nikolas  
Nikolaus  
Nora  
Norbert

Oskar  
Ottilia, Ottilie  
Otto

Leopoldīne  
Līze  
Līzelote  
Lillija  
Lore [ . . ō . . ], Loriga [ . . ō . . ]  
Lūcija  
Lūdмила, \*Ludmilla  
Lūdofs, \*Ludolfs  
Lūdvigs, \*Ludvigs  
Ludovika  
Luīze [lu'īze]  
Luitgarde  
Lūitpolds (3 zilbes)

Margarēta, Margarēte  
Marija  
Marianne  
Marlēne  
Marta  
Marte  
Martins  
Matilde  
Makss  
Melita  
Millija  
Minna  
Micija  
Monika [ . . ō . . ]  
Morics [ . . ō . . ]

Nātans  
Niklass  
Nikolass  
Nikolauss  
Nora [ . . ō . . ]  
Norberts [ . . ɸr . . ]

Oskars  
Otilija  
Oto [ . . ō ]

Paul  
Paula  
Pauline  
Peter  
Philipp  
Philippine

Rainhard  
Rainer, Reiner  
Ralf, Ralph  
Richard  
Robert

Rosa  
Rosalia, Rosalie  
Rosalinde  
Rosamunde  
Roswitha  
Rudi  
Rudolf  
Rupprecht  
Ruprecht

Sabina, Sabine

Sara  
Sebastians  
Selma  
Siegfried  
Siegmund, Sigismund  
Sigurd  
Silvester  
Silvia  
Sophia, Sofie, Sophie

Theo, Teo  
Theobald, Teobald  
Theodor

Theresia  
Thomas

Pauls  
Paula  
Pauline  
Pēters, \*Pēteris  
Filips  
Filipine

Rainhards  
Rainers, Reiners [. . ɛi . .]  
Ralfs  
Rihards  
Roberts [. . ɔ̄ . . , . . ɛr . . ],  
\*Roberts [. . ɛr . . ]  
Roza [. . ɔ̄ . . ]  
Rozālija  
Rozalinde [. . ɔ̄ . . ]  
Rozamunde [. . ɔ̄ . . ]  
Rosvīta  
Rūdijs  
Rūdolfs  
Ruprehts  
Rūprehts

Zabīna, Zabīne, \*Sabīna,  
\*Sabīne

Zāra  
Zebastians, \*Sebastiāns  
Zelma  
Zigfrīds  
Zigmunds, Zigismunds  
Zigurds  
Zilvesters, \*Silvesters  
Zilvija, \*Silvija  
Zofija, \*Sofija

Teo [. . ɔ̄ ]  
Tēobalds, \*Teobalds  
Tēodors [tēodōrs], \*Teodors  
[. . ɔ̄r . . ]  
Terēzija  
Tomass [. . ɔ̄ . . ]

Traude, Traute  
Trude

Ulla  
Ulrich  
Ulrike  
Ursula

Veit  
Veronika  
Viktor  
Viktoria

Waldemar  
Walter, Walther  
Wenzel  
Wilhelm  
Wilhelma  
Wilhelmine  
Willi, Willy  
Willibald  
Wilm  
Wilma  
Woldemar  
Wolfdietrich  
Wolfram

Xawer

Traude, Traute  
Trüde

Ulla  
Ulrihs  
Ulrike  
Urzula

Feits [ . . ɛi . . ]  
Veronika [ . . ɔ . . ]  
Viktors  
Viktoriija [ . . ɔ . . ]

Valdemars  
Valters  
Vencels  
Vilhelms  
Vilhelma  
Vilhelmine  
Villijs  
Villibalds  
Vilms  
Vilma  
Voldemars  
Volfditrihs  
Volframs

Ksāvers

## 2. Uzvārdi

Abbe  
Abderhalden  
Abend  
Abs  
Adelung  
Adler  
Ahlers-Hestermann

Anzengruber  
Arndt

Abe  
Abderhaldens, -e  
Äbends, -e  
Abss, -a  
Ädelungs, -a  
Ädlers, -e  
Älerss-Hestermanis,  
Älersa-Hestermane  
Ancengrübbers, -e  
Arnts, -e

**Auerbach**

Baade  
Bach  
Baedeker  
Bahr  
Bauer  
Bebel  
Becher  
Becker  
Bekker  
Beethoven  
Behrens  
Bell  
Benz  
Berg  
Bergmann  
Bernstein  
Bier  
Bismarck  
Blum  
Blume  
Böhme  
Bolz  
Bopp  
Brahm  
Brahms  
Braun  
Brecht  
Bredel  
Brehm  
Bremer  
Bruch  
Bruckner  
Brückner  
Brugman  
Buch  
Bunsen  
Burckhardt  
Burkhardt  
Busch

**Auerbahs, -a**

Bāde  
Bahs, -a  
Bēdekērs, -e  
Bārs, -a  
Bauers, -e  
Bēbels, -e  
Behers, -e  
Bekers, -e  
Bekers, -e  
\*Bēthovens, -e [ . . ō . . ]  
Bērenss, -a  
Bels, Bela  
Bencs, -a  
Bergs, -a [ . . ę r . . ]  
Bergmanis, -e [ . . ę r . . ]  
Bernšteins, -a [bērņštēins]  
Bīrs, -e  
Bismarks, -a  
Blūms, -a  
Blūme  
Bēme  
Bolcs, -a  
Bops, -a  
Brāms, -a  
Brāmss, -a  
Brauns, -a  
Brehts, -e  
Brēdels, -e  
Brēms, -e  
Brēmērs, -e  
Bruhs, -a  
Brukners, -e  
Brikners, -e  
Brugmanis, -e  
Būhs, -a  
Bunzens, -e  
Burkharts, -e  
Burkharts, -e  
Bušs, -a

Butting  
Buxtehude

Carnap  
Ceulen  
Chamisso  
Chlodwig  
Cremer  
Cyprian

Dahn  
David  
Dehmel  
Dieckmann  
Diehl  
Diesel  
Diez  
Doppler  
Dühring  
Dürer

Ehrenberg  
Ehrlich  
Eichendorff  
Einstein  
Eisler  
Engels

Fallada  
Faust  
Feichtwanger  
Feuerbach  
Fichte  
Fischer  
Fladung  
Fontana  
Fontane  
Franck, Frank  
Franz  
Fraunhofer  
Freilingrath

Butings, -a  
Bukstehūde

Karnaps, -a  
Ceilens, -e [ . . ɛi . . ]  
Šamiso [ša'misō]  
Klodvigs, -a [ . . ō . . ]  
Krēmers, -e  
Cipriāns, -a

Dāns, -a  
\*Dāvids, -e  
Dēmels, -e  
Dikmanis, -e  
Dils, -e  
\*Dīzelis, -e  
Dīcs, -a  
Doplers, -e  
Dīrings, -a  
Dīrers, -e

Ērenbergs, -a [ . . ɛr . . ]  
Ērlihs, -a  
Eihendorfs, -a [ . . ɛi . . ]  
Einšteins, -a [ɛinštɛins]  
Eislars, -e [ɛi . . ]  
Engelss, -a

Fallada  
Fausts, -a  
Feihtvangers, -e [ . . ɛi . . ]  
Feierbahs, -a [ . . ɛi . . ]  
Fichte  
Fišers, -e  
Flādungs, -a  
Fontāna [fon'tāna]  
Fontāne [fon'tāne]  
Franks, -a  
Francs, -a  
Fraunhofers, -e [ . . ō . . ]  
Freilingrāts, -e [ . . ɛi . . ]

Freitag	Freitāgs, -a [.. ɛi ..]
Frenssen	Frensens, -e
Freud	Freids, -e [.. ɛi ..]
Fuchs	Fukss, -a
Gauß	Gauss, -a
Geibel	Geibels, -e [.. ɛi ..]
Gellert	Gellerts, -e [.. ɛr ..]
Glauber	Glaubers, -e
Gluck	Gluks, -a
Goethe	Gēte
Gotthelf	Gothelfs, -a
Gottsched	Gotšeds, -e
Graf	Grāfs, -a
Graff	Grafs, -a
Grillparzer	Grillparcers, -e
Grimm	Grims, -e
Grimme	Grimme
Grotewohl	Grotevols, -a [grōtevōls]
Groth	Grots, -e [.. ō ..]
Grube	Grūbe
Gutenberg	Gūtenbergs, -a [.. ɛr ..]
Hackel	Hakels, -e
Hahn	Hāns, -a
Hamann	Hāmanis, -e
Händel	*Hendelis, -e
Hasse	Hase
Hauff	Haufs, -a
Hauptmann	Hauptmanis, -e
Haydn	Haidns, -e
Hebbel	Hebels, -e
Hebel	Hēbels, -e
Hegel	*Hēgelis, -e
Hegenbarth	Hēgenbarts, -e
Heine	Heine [.. ɛi ..]
Helmholtz	Helmholcs, -a
Herder	Herders, -e [xɛrders]
Hertz	Hercs, -a [.. ɛr ..]
Hesse	Hese
Hermlin	Hermlīns, -e [.. ɛr ..]

Heyse	Heize [.. ɛi ..]
Hilbert	Hilberts, -e [.. ɛr ..]
Hindenburg	Hindenburgs, -a
Hipler	Hiplers, -e
Hirt	Hirts, -e
Hoffmann	Hofmanis, -e
Hofmann	Hofmanis, -e [.. ɔ ..]
Hölderlin	Helderlins, -e
Holz	Holcs, -a
Hopp	Hops, -a
Huch	Huhs, -a
Huhn	Hüns, -a
Humboldt	Humbolts, -e
Jhering	Jērings, -a
Jung	Jungs, -a
Junker	Junkers, -e
Junkers	Junkerss, -a
Kähler	Kēlers, -e
Kainz	Kaincs, -a
Kant	Kants, *Kanta
Kästner	Kestners, -e
Käutner	Keitners, -e [.. ɛi ..]
Kautsky	Kautskis, -e
Keller	Kellers, -e
Kellermann	Kellermanis, -e
Kepler	Keplers, -e
Kerner	Kerners, -e [.. ɛr ..]
Kerr	Kers, -e
Kipphardt	Kipharts, -e
Kirchhoff	Kirhhofs, Kirhofs, -a
Kleist	Kleists, -e [.. ɛi ..]
Klemm	Klems, -e
Klopstock	Klopštoks, -a
Knieke	Knike
Koch	Kohs, -a
Köhler	Kolers, -e [.. ɔ ..]
König, Koenig	Kēnigs, -a
Korn	Korns, -a
Körner	Kerners, -e [.. ɛr ..]

Kreisler	Kreislers, -e [ . . ɣi . . ]
Kretschmer	Krečmers, -e
Kreutzer	Kreicers, -e [ . . ɣi . . ]
Krupp	Krups, -a
Kühn	Kīns, -e
Kühne	Kīne
Lange	Lange
Laube	Laube
Leibniz	Leibnics, -a [ . . ɣi . . ]
Lenau	Lēnavs, -a
Lessing	Lesings, -a
Leucht	Leihts, -e [ . . ɣi . . ]
Ley	Lejs, -a
Liebermann	Liebermanis, -e
Liebig	Lībigs, -a
Liebknecht	Lībknehts, -e
Lietz	Līcs, -a
Liliencron	Līlienkrōns, -a [ . . ȯ . . ] (4 zilbes)
Lingner	Lingners, -e
Lobenstein	Lobenšteinis, -a [lȯben- štēins]
Loch	Lohs, -a
Lortzing	Lorcings, -a
Luther	Luters, -e
Luxemburg	Luksemburgs, -a
Mach	Mahs, -a
Mahler	Mālers, -e
Mann	Mans, *Mane
Marx	Markss, -a
Max	Makss, -a
Mayer	Maiers, -e
Meier	Meiers, -e [ . . ɣi . . ]
Meyer	Meiers, -e [ . . ɣi . . ]
Meyr	Meirs, -e [ . . ɣi . . ]
Mōrike	Mērike
Mozart	Mocarts, -e [ . . ȯ . . ]
Müller, Mueller	Millers, -e

Münchhausen	Minhhauzens, Minhauzens, -e
Müntzer	Mincers, -e
Nagel	Nāgels, -e
Naunyn	Naunīns, -e
Nestroy	Nestrojs, -a
Nietzsche	Nīče
Novalis	Novāliss, -a
Nuschke	Nuške
Ohm	Oms, -a [ō . .]
Ollenhauer	Ollenhauers, -e
Orff	Orfs, -a
Ostwald	Ostvalds, -e
Otte	Ote
Paulick	Pauliks, -a
Pfeiffer	Pfeifers, -e [ . . ɸi . . ]
Pfitzner	Pfīcners, -e
Philippi	Fīlipī
Pieck	Pīks, -a
Pirquet	Pirkē [ . . kē ]
Planck	Planks, -a
Platter	Platers, -e
Pohl	Pols, -a [ . . ō . . ]
Pott	Pots, -e
Raab	Rābs, -a
Raabe	Rābe
Rau	Raus, -a
Reclam	Rēklams, -a
Reger	Rēgers, -e
Reinhardt	Reinharts, -e [ . . ɸi . . ]
Reimann	Reimanis, -e [ . . ɸi . . ]
Reiter	Reiters, -e [ . . ɸi . . ]
Remarque (Erich Maria)	Remarks, Erihs Maria (ne- lokāms), <i>siev. dz.</i> Re- marka
Renn	Rens, *Rena
Renner	Renners, -e
Reuter	Reiters, -e [ . . ɸi . . ]

Richter	Rihters, -e
Riehl	Rīls, -e
Riemann	Rīmanis, -e
Rietschel	Rīčels, -e
Rilke	Rilke
Ritter	Riters, -e
Rohlf's	Rolf'ss, -a [ . . ō . . ]
Röntgen	Rentgens, -e
Roon	Rons, -a [ . . ō . . ]
Rosegger	Rozegers, -e [ . . ō . . ]
Rückert	Rikerts, -e [ . . ę r . . ]
Rumpf	Rumpfs, -a
Sachs	Zak'ss, -a
Schäfer	Šēfers, -e
Schäffer	Šefers, -e
Schelling	Šellings, -a
Schiller	Šillers, -e
Schlegel	Šlēgels, -e
Schleiermacher	Šleiermahers, -e [ . . ę i . . ]
Schmidt	Šmits, -e
Schneider	Šneiders, -e [ . . ę i . . ]
Schnitzler	Šniclers, -e
Scholz	Šolcs, -a
Schopenhauer	Šopenhauers, -e [ . . ō . . ]
Schubert	Šūberts, -e [ . . ę r . . ]
Schultz, Schulz	Šulcs, -a
Schultze, Schulze	Šulce
Schumann	Šūmanis, -e
Schwann	Švans, -a
Schwarz	Švarcs, -a
Seghers	Zēgers's, -a
Seiner	Zeiners, -e [ . . ę i . . ]
Seipel	Zeipels, -e [ . . ę i . . ]
Seitz	Zeics, -a [ . . ę i . . ]
Siebs	Zib'ss, -a
Siemens	Zimens's, -a
Singer	Zingers, -e
Spitteler	Špitelers, -e
Stahl	Štāls, -a
Staudt	Štaut's, -e

Staudte	Štaute
Stehr	Štērs, -e
Stein	Šteins, -a [ . . ɛi . . ]
Stifter	Štifiers, -e
Stieler	Štilers, -e
Stille	Štīlle
Stirner	Štirners, -e
Stolz, Stoltz	Štolcs, -a
Stolze	Štolce
Storch	Štorhs, -a
Storm	Šstorms, -a
Stoß	Štoss, -a [ . . ɔ . . ]
Stranka	Štranka
Straus, Strauß	Štrauss, -a
Stroux	Štruks, -a
Suppe	Supē [su'pē]
Suttner	Zutners, -e
Tauber	Taubers, -e
Tell	Tels, *Tela
Thaer	Tērs, -e
Thälmann	Tēlmanis, -e
Thesen	Tēzens, -e
Thilmann	Tilmanis, -e
Thoma	Toma [ . . ɔ . . ]
Thürk	Tirks, -a
Tielmann	Tilmanis, -e
Toller	Tollers, -e
Trapp	Traps, -a
Tucholsky	Tuholskis, -e [tu'xolskis]
Überweg	Ībervēgs, -a
Uhland	Ūlands, -e
Uhse	Ūze
Ulbricht	Ulbrihts, -e
Viertel	Fīrtels, -e
Virchow	Virhovs, -a
Vischer	Fišers, -e
Vogel	Fogels, -e [ . . ɔ . . ]
Vogeler	Fogelers, -e [ . . ɔ . . ]

Voelkner	Felkners, -e
Voß	Foss, -a
Voßler	Foslers, -e
Wach	Vahs, -a
Wagner	Vāgners, -e
Waldersee	Valderzē
Waldmüller	Valdmillers, -e
Warnke	Varnke
Wassermann	Vasermanis, -e
Weber	Vēbers, -e
Wedekind	Vēdekinds, -e
Weierstraß	Veieršträss, -a [ . . ɛi . . ]
Weinert	Veinerts, -e [ . . ɛi . . ]
Weiskopf	Weiskopfs, -a [ . . ɛi . . ]
Weismann	Weismanis, -e [ . . ɛi . . ]
Weiß	Veiss, -a [ . . ɛi . . ]
Werfel	Verfels, -e [ . . ɛr . . ]
Wettstein	Vetšteins, -a [ . . ɛi . . ]
Winkler	Vinklers, -e
Wolf	Volfs, -a
Wolff	Volfs, -a
Zahn	Cāns, -a
Zech	Cehs, -a
Zeib	Ceiss, -a [ . . ɛi . . ]
Zelter	Celters, -e
Zeppelin	Cepelins, -e
Zetkin	Cetkins, -e ( <i>bet:</i> Klāra Cetkina)
Zschokke	Čoke
Zweig	Cveigs, -e [ . . ɛi . . ]

**C. Nomenklatūras vārdi un citi vārdi, kuri bieži sastopami vācu īpašvārdos**

Vācu rakstījums	Atdarinājums latviešu valodā	Tulkojums
Abhang	abhang	nogāze
alt	alt	vecs
an	an	pie
Anhalt	anhalt	pietura
Anhōhe	anhēe	paugurs
Aue	ae	ieleja
außer	auser	ārējs
Autobahn	autobān [. ō .]	autoceļš
Bach	bah	strauts
Bad	bād	kūrorts
Bahn	bān	dzelzceļš
Bahnhof	bānhof [. . ō .]	dzelzceļa sta- cija
Berg	berg- [. . ēr . .]	kalns
Bezirk	becirk	apgabals, rajons
Brücke	brike	tilts
Bucht	buht	līcis
Burg	burg	pils, cietoksnis
Busen	būzen	jūras līcis
Damm	damm	dambis, aiz- sprosts
Dorf	dorf	ciems
Feld	feld	lauks
Fels	fels	klints
Fluß	flus	upe
Gebiet	gebīt	apgabals
Gebirge	gebirge	kalni, kalnu grēdas
Grat	grāt-	kalnu mugura
groß	gros [. . ō . .]	liels
grün	grīn	zaļš
Hafen	hāfen	osta
Halbinsel	halbinzel-	pussala
Haus	haus-	māja
hinter	hinter	aiz
hoch, hoh-	hoh [. . ō . .]	augsts

Vācu rakstījums	Atdarinājums latviešu valodā	Tulkojums
Horn	horn-	smaille
Hügel	hīgel	pakalns
inner	inner	iekšējs
Kai, Quai	kai, kē	krastmala
Kanal	kanāl-	kanāls
Kirche	kirhe	baznīca
Kreis	kreis [. . ēi . .]	apgabals, ra- jons
Land	land-	zeme, valsts
Mark	mark	robeža, pierobe- žas josla
Markt	markt	tirgus
Meer	mēr	jūra
mittel	mitel	vidējais
mitter	miter	vidējais
Moor	mor [. . ō . .]	purvs
neu	nei [ņei]	jauns
nieder	nīder	lejas-
Nord	nord	zieme i
Nordost	nordost	zieme rietumi
Nordwest	nordvest	zieme austrumi
oben, ober	oben, ober [ō . .]	augšējs
Ost	ost	austrumi
Platz	plac-	vieta
Quelle	kvelle	avots
Rode	rode [. . ō . .]	plēsums
rot	rot [. . ō . .]	sarkans
Schloß	šlos	pils
schwarz	švarc	melns
Staat	štāt-	valsts
Stadt	štāt-	pilsēta
Straße	štrāse	iela, ceļš
Süd	zīd	dienvidi
Südost	zīdost	dienvidaustrumi
Südwest	zīdvest	dienvidrietumi
Sumpf	zumpf	purvs
Tal	tāl-	ieleja
Tiefe	tīfe	dziļums

Vācu rakstījums	Atdarinājums latviešu valodā	Tulkojums
Turm	turm	tornis
von	fon	no
vorder	forder	priekšējais
Wald	vald-	mežs
Wasser	vaser-	ūdens
Weide	veide [ . . ņi . . ]	ganības
weiß	veis [ . . ņi . . ]	balts
West	vest	rielumi

## IZMANTOTIE AVOTI UN LITERĀRA

### 1) AVOTI

Ortslexikon der Deutschen Demokratischen Republik. VEB  
Lexikon Zentralverlag, Berlin, 1958.

Lexikon A-Z. «Enzyklopädie», Leipzig, 1956.

Der große Duden. 15. Auflage. VEB Bibliographisches Insti-  
tut, Leipzig, 1957.

### 2) LITERĀRA

Bach, A. Deutsche Namenkunde, Bd. 2. Winter, Heidel-  
berg, 1953.—1954.

— Die deutsche Personennamen. Walter de Gruyter, Berlin,  
1943.

Erben, J. Abriss der deutschen Grammatik. Akademie —  
Verlag, Berlin, 1958.

Mühlpfordt, G. Transkriptionsprobleme. Berlin, Rütten  
& Loening, 1957.

Siebs, Deutsche Hochsprache. Bühnenaussprache. Heraus-  
gegeben von Helmut de Boor und Paul Diels. 17., durch-  
gesehene Auflage. Walter de Gruyter & Co., Berlin, 1958.

Инструкция по передаче на картах немецких географиче-  
ских названий. Москва, 1954.

## SATURS

	Lpp.
I. Vispārīgi norādījumi	3
II. Vācu valodas īpašvārdu atdarināšanas noteikumi	5
A. Vācu alfabēts	5
B. Akcents un intonācijas	5
C. Skaņu atdarināšana rakstībā un izrunā	6
1. Patskaņi	6
a) Patskaņu kvantitāte	6
b) Atsevišķu patskaņu atdarināšana	8
2. Divskaņi	12
3. Līdzskaņi	13
a) Līdzskaņu dubultojuums	14
b) Atsevišķu līdzskaņu atdarināšana	15
4. Tabula vācu valodas skaņu atdarināšanai latviešu valodā	23
5. Atšķirības vācu īpašvārdu atdarināšanā starp latviešu un krievu valodu	26
D. Īpašvārdu gramatizācija	27
1. Īpašvārdu dzimte	27
2. Īpašvārdu deklinācija	28
3. Īpašvārdi, kas vācu valodā ir salikteņi vai vārdkopas	33
III. Īpašvārdu un nomenklatūras vārdu saraksti vācu un latviešu valodā	37
A. Ģeogrāfiskie nosaukumi	37
B. Personvārdi	58
1. Vārdi	58
2. Uzvārdi	65
C. Nomenklatūras vārdi un citi vārdi, kuri bieži sastopami vācu īpašvārdos	75
Izmantotie avoti un literatūra	77